

V I E N Y B Ė

1886 • OUR 95TH ANNIVERSARY YEAR • 1981

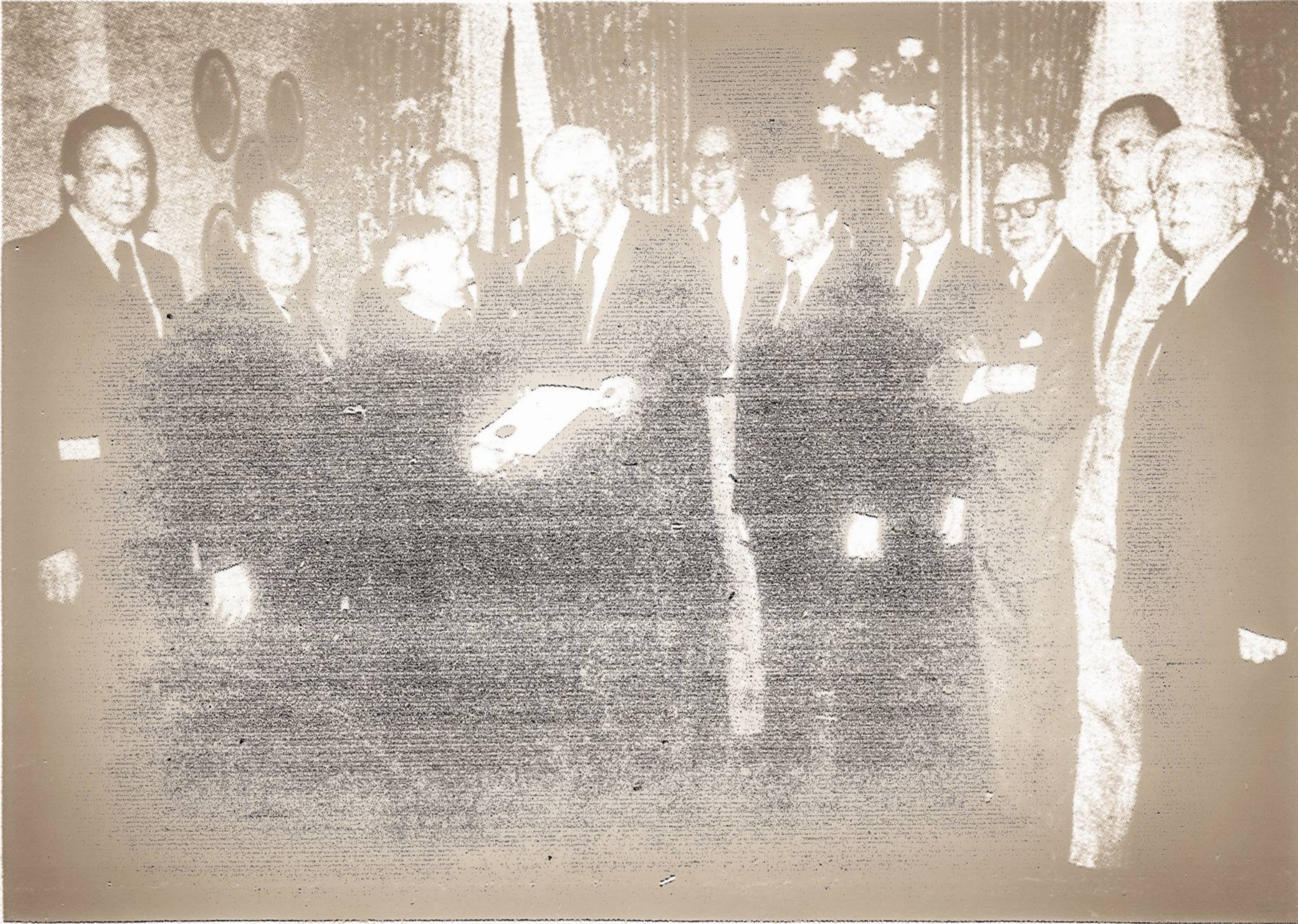
95 M. 5 N.

192 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

1981 M. KOVO [MARCH] 13 D.

Telephone
[212] 277-7257

50 CENTU

JAV Atstovų rūmų pirmininko Tip O'Neil kabinete Washington, D. C. prieš Lietuvos nepriklausomybės minėjimą Atstovų rūmuose vasario 18. Iš kairės: dr. Leonas Kriaučiūnas, Alto vicepirm., kongresmanas Frank Annunzio [Ill.], pravedęs minėjimą, Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, sukalbėjęs maldą, kongresmanas Jim White [Tex.], demokratų lyderis, Tip

O'Neil [Mass.], įteikia Atstovų rūmų svečio žymenį, kongresmanas Edward Derwinski [Ill.], dr. Jonas Genys, Antanas Vaičiulaitis, Lietuvos atstovas Washingtono dr. Stasys Bačkis, Amerikos Balso lietuvių skyriaus direktorius Alfonsas Petrutis, Alto vicepirm. Teodoras Blnstrubas.

K. Jewell nuotr.

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI LIETUVOS PASIUNTINYBĖJE

Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimo proga Vasario 16-ąją nuo 6:30 iki 8:30 Lietuvos atstovas ir p. O. Bačkienė Pasiuntinybėje surengė priėmimą. Dalyvavo 130 svečių. Daugiau 150 svečių, pagal reprezentacinių kambarių dydį, jau sunkiau Pas-bėje priimti.

Iš svečių pareiškusių sveikinimus bei linkėjimus pažymėtini — diplomatinio korpuso vicedekanas, tuo laiku ėjęs dekanu pareigas, naujasis Apaštališkasis Delegatas JAV-bėse su Delegatūros patarėju, Washingtono arkivyskupas su keliais arkivyskupijos dvasiškiais; iš Valstybės Departamento — Acting protokolo šefas su žmona, Rytų Europos Skyriaus direktorius, Baltijos valstybių skyriaus vedėjas su žmona bei keli kiti aukšti pareigūnai, kurių veikla susijusi su Pabaltiečių reikalais.

Svečių tarpe buvo ir kongresmanas Charles F. Dougherty iš Philadelphijos, kuris kalbėjo Washingtono L. B-nės surengtame Vasario 16-osios minėjime. Dalyvavo ir U. S. International Communication Agency pareigūnas su žmona ir Washington, D. C. mero įgaliotinis.

Svečių tarpe buvo labai malonu matyti didelį Lietuvos draugą, ilgametį diplomatinio korpuso dekaną — buvusį Nicaraguos ambasadorių JAV-se ir jo draugą, buvusį Nicaraguos ambasadorių Belgijoje. Graži staigmena buvo ir apsilankymas priėmimam Tarptautinės Moterų Klubų Federacijos pirmininkės su vyru, kuri gerai pažįsta Lietuvos ir lietuvių moterų rūpesčius.

Pabaltiečių — sveikino Estijos atstovas ir asmeniškai dalyvavo Latvijos atstovas su žmona ir sūnumi, taip pat lietuvių, latvių ir estų bei ukrainų sambūrių pirmūnai, Washingtono ir Tautinio Pavergtųjų Tautų Komiteto pirmininkas su žmona.

Priėmime buvo gražiai atstovaujami visi mūsų veiksniai — VLIK-o valdybos vicepirmininkai gyvena Washingtono su žmonomis, Amerikos Lietuvių Tarybos valdybos vicepirmininkai atvykę iš Chicagos, JAV L. B-nės įgaliotinis Washingtono su žmona, kaip lygiai Žmogaus Teisių Komisijos pirmininkas su žmona.

Priėmime dalyvavo ir Ateitinių Federacijos Vadas, Šviesos-San-

taros pirmininkas, Naujosios Vilties redaktorius, su žmonomis, Lietuvių Moterų Klubų Federacijos pirmininkė ir dr. J. M. Bachulus, Lietuvių Gydytojų Sąjungos garbės narys, vienas iš ALKOS direktorate narių.

Iš Amerikos Balso dalyvavo lietuvių, latvių, estų skyrių vedėjai bei kiti pareigūnai, kurie Vasario 16-osios minėjimą plačiai perdavė į okupuotuosius Pabaltijo kraštus.

Šiomet Vasario 16-oji ypatingai svarbi AMERIKOS BALSO LIETUVIŲ SKYRIUI, nes tą dieną sukako 30 metų, kai buvo pradėtos transliacijos lietuvių kalba į Lietuvą. Tos sukakties minėjimą surengs Washingtono Amerikos Lietuvių Taryba bendru sutarimu su Amerikos Balso žmonėmis.

Vasario 16-osios proga daug kas pareiškė nuoširdumą, papuošdami Pasiuntinybę gėlėmis, kurios svečius džiugino viduje, kaip lygiai plevėsuojanti Lietuvos trispalvė lauke. Lietuvos Pasiuntinybės šeiminkai yra labai dėkingi už gėles ir kiekvieną draugiškumo gestą bei pagarbą Lietuvai, jos namams Washingtono.

Pajudėjo Lituanistikos Katedros reikalai

Per metų metus Vienybėje raginame mūsų intelektus ir organizacijas pasirūpinti kuriame nors universitete įsteigti Lituanistinę katedrą. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė pagaliau Lituanistikos Katedros Universitete įsteigimui pajudėjo!

PLB valdyba, kovo 1 Chicagoje, apsvarstė lituanistikos katedros steigimą. Nutarė jos pobūdį, apimtį, vietą ir tolimesnį organizavimą, pateikė ir smulkesnių informacijų.

PLB valdybos rūpestis lituanistikos katedra grindžiamas PLB Penktojo seimo įvykusio 1978 m. birželio 30 d. — liepos 4 d. Toronte nutarimu. "Seimas ragina PLB Valdybą sudaryti sąlygas kuriame nors Šiaurės Amerikos universitete pastoviai lituanistikos katedrai".

Valdybos pastangos šia kryptimi užtvirtintos PLB, JAV LB, Kanados LB, PLJS, JAV LJS ir Kanados LJS valdybų konferencijoje 1980 m. kovo 22-23 d. Southfield, Michigan. Ten nutarta, kad "PLB užsimojimas steigti lituanistikos studijų katedrą įgyvendintinas ir labai reikalingas bei naudingas žingsnis lietuvių išlaikymui ir pagrindinių lituanistikos sričių propagavimui bei reprezentavimui. Šios studijos sudarys sąlygas ateities lituanistams ruošti. Todėl visos čia dalyvaujančios valdybos įsipareigoja rimtai dirbti katedros įgyvendinimui. Koordinavimo darbas pavedamas PLB Valdybai".

Kas ištirta ir nutarta

Per kelerius metus tyrinėjusi galimybes steigti lituanistikos katedrą PLB valdyba skelbia:

1. Rūpestis naujų lituanistikos specialistų ruošą išvijoje apima daugelį mokslo sričių, įskaitant istoriją, kalbotyrą, kraštotyrą, literatūrą, politinius mokslus ir kt. Visoms aprėpti reikėtų steigti kelias katedras. Ateityje tam gali susidaryti galimybių. Tačiau pirmiausia dėmesys kreiptinas į lietuvių kalbą ir literatūrą, nes šių sričių žinovų skaičius mažėja, ypač dėl esamų ribotų galimybių specializuotis tose srityse aukštojo mokslo institucijose. Tokių specialistų ruošą turėtų būti pagrindinis lituanistikos katedros rūpestis.

Šalia išvijos lituanistų ruošimo, svarbu susirūpinti lituanistikos mokslinio darbo sąlygų gerinimu.

Didžiama išvijos mokslininkų lituanistika priversti domėtis išimtinai už tarnybinių įsipareigojimų

Tęsiama 4 pusl.

VIENYBĖ

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD

Was established in 1886 by Juozas J. Paukstys in Plymouth, Pa. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. Vienybė is published bi-weekly by Valerie Tysliava and son Joseph N. Tysliava. Editor: Jonas Valaitis; Managing Editor Valerie Tysliava; Assistant Ann Waivada; Business Manager and Photo Editor Joseph N. Tysliava; Senior Editor Vytautas Širvydas. Contributing Editors: Demie Jonaitis, Juozas Kreivėnas, Edvardas Šulaitis, Vytautas Zalatorius.

Subscription rates: \$10.00 for one year. Advertising rates on application. All rights reserved. Editorial and Administrative Offices at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207. Telephone: APplegate 7-7257.

Publication No. 659180

mes

Vytautas Širvydas

J ir R inicialais straipsnis Drauge nurodo būdą, kaip testamentu Amerikoje paliekamus dolerius įteikti įpėdiniams Lietuvoje. Rašėjas sako būdą išbandęs. Sako, reikia probate teismo patvirtinto testamentu nuorašą paliudyti vietiniame teisme ir valstijoje, po to gauti paliudymą Valstybės departamente Washingtone. Visa ši medžiaga tada įteikiama Tarybų S-gos ambasadai, kuri savo keliu gavimą paliudija. Testamentu vykdytojas visą šią paliudytą medžiagą nuorašais pateikia kiekvienam įpėdiniui, o pinigus telegrama pasiunčia doleriais į Foreign Trade banką Maskvoje. Kai įpėdiniai su dokumentais nueina į šį banką, gauna rublių pagal dienos kursą tam tikrais sertifikatais.

Tarybų S-gos valdžia, sako, už palikimus neimanti jokių mokesčių. Taigi tenka turėti mintyje savo laiku Vienybėje paskelbtus (kurių joks kitas lietuvių laikraštis Amerikoje savo skaitytojams nepranešė) Maine valstijos keliskart seimelio buvusio atstovo, Frank M. Drigotas ir jo sūnaus, Norwood, Me. banko vedėjo, patyrimus, asmeniškai įpėdiniams nuvežti Amerikoje paliktus dolerius American Express čekiais. Pasirodė, kad tais čekiais įpėdiniai gali pirkti ko nori dolerinėje krautuvėje Vilniuje, o ko Vilnius neturi, tai gali nuvykti Maskvon į tolygią krautuvę. Jei ši norimų daiktų neturi (pavyzdžiui, automobilių), galima pirkinį įregistruoti, o dolerius įnešti į dolerinę sąskaitą Gosbanke, arba į tam tikrą sąskaitą Jurkolegijoje. Čia už patarnavimą imama trečias nušimtis.

☆ ☆ ☆

Aną dieną Amerikos lietuvių marijonų leidžiamas dienraštis Draugas jau išdrįso pareikšti iš Vienybės pasiskolintą pažiūrą: "Per ilgai esame bijoję organizuotai megsti ryšius su pavergtaisiais broliais ir seserimis Lietuvoje". Vienybėje jau prieš 20 metų buvo siūlyta svarstyti, tegul Vilniaus krašto lietuvių sąjunga įgyvendina tradiciją, kasmet Vasario 16-ąją, Amerikos lietuvių vardu padėti vainiką ant Basanavičiaus kapo Rasų kapinėse. Taip pat buvo mūsų pasiūlyta pagalvoti nusiųsti Lietuvon Čiurlionio ansamblį — parodyti Amerikos lietuvių atsięktą muzikos srityje aukštį. Tiesa, dabar ansamblis jau gal nenustebintų Lietuvos, nes ten išaugo muzikos aukštumos, kurių užsienio lietuviai kažin ar nepasiekia.

☆ ☆ ☆

Emė penketą metų, kol literatūros tyrėjas Lietuvoje pasiskaitė Vienybės 1975 m. spalio 31 d. laidą, kurioje buvo nustatyta tiksliai Mykolo Tvarausko, pirmojo Amerikos lietuviams lietuviško laikraščio Amerikoje įsteigėjo, mirties data, būtent, 1921 m. rugpjūčio 8 d. Brooklyn, N. Y. Tai paryški iš Broniaus Raguočio straipsnio Vilniaus Gimtajame krašte, 1980 m. lapkr 31

Įdomu, kad jis rašo: "Nėra žinoma, koku šaltiniu, ar dokumentu, remiantis, nustatyta ši data." Atrodo, kad ne visą Vienybės straipsnį Raguotis perskaitė, nes ten buvo aiškiai pasakyta data, paremta asmeniškai Mykolo sūnaus vardu (taip pat Mykolas) laišku Vytautui Širvydui, rašytu 1975 m. birželio 18 d.

Kažin kodėl reikia penketo metų, kol ne "pažangiųjų" Amerikos lietuvių istorijos faktai persikošia į Lietuvą?

☆ ☆ ☆

Lietuvos komunistų suvažiavime Vilniuje dalyvavo 933 delegatai, dauguma lietuviai. Pirmasis partijos sekretorius Petras Griškevičius, rusų komunistų ideologo Suslovo žentas, pranešė, kad partija pagausėjusi 25-iais tūkstančiais naujų narių. Viso narių dabar Lietuvoje 171,000. Ministrų kabineto naujasis pirmininkas, Rimgaudas Songaila (buvęs — Maniušis išėjo pensijon), pateikė pažadų gerinti žmonių gyvenimą. Antruoju partijos sekretorium, (kuris, sakoma, iš tikrųjų partiją diriguojas, yra ukrainas Nikalėjus Dybenko. Kiti sekretoriai: Vytautas Astrauskas, Algirdas Brazauskas ir Lionginas Šepetys.

☆ ☆ ☆

Vilniuje išleista Broniaus Deksnio filosofinis veikalas "Humanizmas ir katalikybė", kuriame atrinktomis citatomis nušviečiami Amerikos lietuvių katalikų veikėjų ir kunigų pasaulėžiūriniai pareiškimai, tikslu įrodyti jų "politinį nežmoniškumą". Kerta ir tautininkams liberalams, kurie, girdi, "iškilus reikalui pasirinkti pažangiąją visuomenę (komunistus) arba reakciją, paprastai pasirenką reakciją . . ."

VLIKO SEIMO KOMITETO TORONTE 1980 M. PRIIMTOS REZOLIUCIJOS

1. Vyriausiasis Lietuvai Išlaisvinti Komiteto Seimas, išklauses VLIKO Tarybos, Valdybos, kviečių pranešėjų ir Seimo atstovų pareiškimus bei diskusijas, kviečia visus lietuvius dar stipriau ir energingiau remti VLIKO, kaip Vyriausios Lietuvai Laisvinti Vadovybės, visame pasaulyje vedamąją Lietuvos laisvinimo darbą.

Šių dienų įtempti tarpvalstybiniai santykiai VLIKO Valdybą ypatingai įpareigoja atydziai sekti tarptautinės politikos vystymąsi, nes kylanti politinė, socialinė ir ekonominė įtampa kiekvienu momentu gali tiesioginiai paveikti ir Lietuvos interesus.

2. Seimas sveikina visus pavergtosios Lietuvos ir laisvojo pasaulio lietuvius, dėkoja už jų didelį patriotinį nusistatymą ir nepavargstančią kovą prieš okupantą.

Pavergtosios Lietuvos lietuviams primena, kad mes giliai išgyvename jų kančią, kad jų niekuomet neužmiršime, ir toliau dėsimė visą galimas pastangas greitesniam Lietuvos nepriklausomybės atstatymui ir pavergtųjų sesių ir brolių iš vergijos pančių išvadavimui.

3. VLIKO Seimas džiaugiasi VLIKO Valdybos veikimu ir sumaniu Lietuvos reikalų atstovavimu.

Seimas dėkoja VLIKO Valdybos pirmininkui dr. Kaziu Bobeliui ir Valdybos nariams už jų pasišventimą ir asmenišką pasiaukojimą, vadovaujant Lietuvos laisvinimo kovojė.

4. Seimas pritaria geram VLIKO Valdybos pasiruošimui atstovauti Lietuvos reikalams Madrido konferencijoje, džiaugiasi VLIKO delegacijos drąsiu ir aktyviu dalyvavimu pabaltiečių demonstracijoje lapkričio 11 d. Madride, atstovaujant viso pasaulio lietuviams ir plačiai iškeliant Lietuvos okupaciją ir jos teisę į laisvę.

Seimas įvertina VLIKO Valdybos ir Diplomatinės Tarnybos pastangas už iš anksto paruoštą ir įteiktą bendrą memorandumą, pristatantį Lietuvos bylą Madrido konferencijos dalyviams.

5. Seimas, įvertindamas Diplomatinės Tarnybos įnašą Lietuvos laisvinimo kovoje ir artimą bendradarbiavimą su VLIKO Valdyba, ją nuoširdžiai sveikina ir linki sėkmės jos uždaviniuose.

6. Seimas širdingai dėkoja visiems jį sveikinusiems ir išreiškusiems VLIKui savo pritarimą bei paramą.

7. Seimas nuoširdžiai dėkoja Tautos Fondui už aukų telkimą VLIKO vedamajam Lietuvos laisvinimo darbui.

Ypatinga padėka priklauso Kanados lietuvių visuomenei ir Kanados Lietuvių Tautos Fondo vadovybei, kurie Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto darbus jau per daugelį metų nuoširdžiai remia gausiomis aukomis.

Viso pasaulio lietuvių visuomenė yra prašoma ir ateityje aukoti Tautos Fondui, o tuo pačiu paremti ir VLIKą.

8. Sveikina VLIKO Valdybą už atnaujintuosius ryšius su Europos Tautų Parlamentu ir siūlo pradėtaji

bendradarbiavimą išplėsti ir sustiprinti.

9. Seimas smerkia Sovietų Sąjungos įvykdytą Afganistano okupaciją, ir pasauliui primena, kad panašiu būdu buvo įvykdyta ir Lietuvos okupacija.

10. Seimas įpareigoja VLIKO Valdybą atydziai sekti įvykius Lenkijoje, ir į lenkų patriotų aspiracijas nusikratyti Maskvos dominavimo atitinkamai reaguoti.

11. Seimas prašo VLIKO Valdybą ir Tarybą sudaryti ir išvystyti platesnę ir pilnesnę informacinę tarnybą.

12. Seimas siūlo VLIKO Valdybai ieškoti būdų santykiams su PLB Valdyba išlyginti.

13. Seimas pritaria VLIKO Valdybos pastangoms derinti Lietuvos laisvinimo darbą, tęsti Lietuvos reikalų atstovavimą tarptautinėse konferencijose.

14. Seimas dėkoja laisvojo pasaulio lietuvių spaudai ir radijo tarnyboms už VLIKO darbų pristatymą lietuvių visuomenei, ir ateityje tikisi VLIKO Valdybos objektyvaus įvertinimo.

15. Seimas dėkoja Toronto Lietuvių Seimo Rengimo Komitetui už tvarkingą ir gražų Seimo suorganizavimą, dviasiškiškai už religinių apeigų atlikimą, banketo programos dalyviams už jos puikų atlikimą ir visiems rėmusiems bei prisidėjusiems prie šio Seimo pasisekimo.

Kazimieras Oksas Illinois Tautinės kilmės taryboje

Illinois valstijos gubernatorius James R. Thompson Kazimierą G. Oksą paskyrė į Illinois Ethnic Heritage Commission-Tautinių Kilmų Tarybą.

Šiuo metu Kazimieras Oksas eina Cook apskrities prisiekusiųjų teismo komisijonieriaus pareigas, aktyvus republikonų veikėjas.

Eilę metų jis buvo Illinois Lietuvių republikonų Lygos pirmininku, Illinois Tautinių Grupių republikonų tarybos pirmininku ir šiuo metu aktyviai dirba su Amerikos lietuvių republikonų federacija, ir valdyboje eina sekretoriaus pareigas. Jis taip pat šiuo metu yra Lietuvių Ekzekutyvų Klubu Chicagoje pirmininkas ir dirba su Illinois Lietuvių Prekybos Rūmais-Lithuanian Chamber of Commerce, kaip direktorius.

Ši "Ethnic Heritage Commission" šiuo metu planuoja tautybių festivalį Illinois valstijos metinėje mūgėje Springfield, Ill. rugpjūčio 6-16. Tai vienas komisijos tikslų — skatinti ir sudaryti sąlygas tautinių grupių kultūriniais pasirodymams Illinois valstijoje.

Be gubernatoriaus, į šią komisiją paskiria ir Illinois atstovų rūmų daugumos ir mažumos vadai, Illinois senato prezidentas ir senato mažumos vadas.

Tokiu būdu ši komisija atstovaujama — ne tik abiejų partijų atstovų, bet taip pat turi ir visuomenės atstovus.

STEBĖTOJO PASTABOS

Perimdama baltistikos studijų draugijos (Association for the Advancement of Baltic Studies), vadovavimą, profesorė Marija Gimbutienė paryškino savo mokslo darbų planus draugijos biuletenyje. Sako, vienu pagrindinių jos ieškinių yra nustatyti, kada ir kaip indo-europėnais praminti žmonės (reiškia, ir lietuvių protėviai) atsirado vietovėse Europoje, kur juos randa rašytiniai šaltiniai. Profesorė 1963-1980 metų laikotarpiu jau yra šia tema parašiusi eilę straipsnių ir knygų su teorija apie indo-europėnų, ir jų pranokėjų, atsiradimą tarp Europos ir Azijos esančiuose tyrlaukiuose.

Ji pirmininkavo Jugoslavijos Dubrovniko 1979 m. rugs. 12-17 įvairių mokslininkų konferencijai, kuri svarstė "The Transformation of Europe and Anatolia 4500-2500 B. C."

Mokslo rateliuose viešpatauja pažiūra, kad šiuo laikotarpiu "vyravo" moteriška žemdirbiška moterų rankomis dirbama kultūra (kapliais daržuose), rami, gyvenanti kaimais, miesteliais. Į šią ramių ir moteris garbinančią kultūrą išbrovė karingi indo-europėnų pranokėjai vyrai, kurie jodinėjo žirgais ir gainiojo avių bei galvijų bandas iš ganyklos į ganyklą. Abiem kultūroms su imaišius, atsirado indo-europiška Europa. Manoma, kad lietuvių protėviai "vyrai" išbrovė apie Maskvą ir Dniepro aukštupį vėliau pasiekė Baltijos jūrą.

Rašytinių šaltinių apie tuos laikus nėra. Tai vyko apie prieš 4500 metų ar vėliau. Eigą tenka atspėti iš archeologijos iškasenų, kurias profesorė Gimbutienė smulkmeniškai apžvelgė savo 1965 metų didžiuliam veikalui "Bronze Age Cultures of Central and Eastern Europe".

Herderio institutas ir Baltische Historische komisija Vokietijoje, talkinant mūsų Baltistikos (AABS) draugijai, Marburgo universitete ruošia mokslinę konferenciją, su 15 paskaitų, svarstyti Vilniaus, Tartu ir Rygos universitetų vaidmenį Rytų Europoje 1579-1980 metų laikotarpiu.

Filosofijos, sociologijos ir teisės institutas Vilniaus universitete suorganizuotas 1977 m., nors jau 1973 m. susimetė būrelis lietuvių filosofų, sudarydamas skyrių Sovietijos bendroje filosofų sąjungoje. Institutas parūpino du tomu Filosofijos chrestomatijos, kuriose apžvelgia bei išveda darbus arti 70 žinomųjų filosofų. Eiliniam lietuviui filosofija, atrodo, niekad nebuvo per daug mėgiamas dalykas, bet Chrestomatijos skelbia idomų išvadų. Pavyzdžiui, apie Šliūpo ir kitų mūsų laisvamanių niekintus viduramžių, chrestomatija sako:

"Kuomet kylanti buržuazija (mies-telėnai), ruošdamasi kovai prieš feodalizmą (dvarponius), puolė katalikų dvasiškiją ir Bažnyčią (feodalizmo ideologijos reiškią), neigiamas požiūris į viduramžius ir jų

kultūrą buvo visiškai suprantamas ir pateisinamas. Tačiau istoriškai jis klaidingas". Vienas chrestomatijų recenzentas priduria: "Reikia pripažinti, kad iki šiol ir pas mus dar gajus diletantiškai nihilistinis požiūris į viduramžių filosofiją ir kultūrą — Viduramžiai, girdi, tamsuolių laikai. O iš tikrųjų vyko įnirtusi kova tarp šviesos ir tamsos. Filosofiją pajungus teologijai, ši buvo sprogdinama iš vidaus".

Vokiečiai Stuttgarte leidžia naują, plačios apimties Europos istorijos vadovėlį, pavadintą Handbuch der europoesischen Geschichte. Penktas tomas išleistas dviem knygom ir nušviečia naujesniųjų laikų didžiųjų galybių veiklą Europoje. Lietuvai paskirta istoriko Gotthold Rhode straipsnis. Litauen vom Kampf um seine Unabhaengigkeit bis zur Gruendeng der Sowjetrepublik (Lietuva nuo kovų už nepriklausomybę iki sovietinės respublikos įkūrimo). Latvių ir estų istoriją suplakta į vieną straipsnį, kurį parašė istorikas Arved Freeheer von Taube.

Daukantas savo 1846 m. dainų rinkinyje Dajnes Ziamaytiu turi vieną "čiūčiuo leliuo dukterelę", o Juškevičius savo rinkinyje skelbia "O mano mergelė lelė leliavo", reiškia, supo, kilnojo. Vilniuje 1945 m. išleistas Lietuvių kalbos žodynas savo "lelioti" reiškia "vyti ujaūt, uiti, barti, plūsti" ir duoda sakinį "Vilką nulelioję per laukus". Pr. Skardžiaus, St. Barzduko ir J. M. Laurinaičio suredaguotas ir Bendruomenės Chicagoje 1950 m. išleistas Lietuvių kalbos vadovas sako "lelioti" yra "iš džiaugsmo šukauti, džiūgauti, šauksmu baidyti". Džiaugsmo prasme, rodos, turi ir slavų žodis "lelejat". Utenos aps. buvo kaimas Leliūnai, o Kauno ir Šiaulių apskrityse kaimai Leliūšis. Neturint latvių Celis po ranka, nežinia, kaip latviai dalyką sprendė.

Yra užsienio lietuvių, paprašiusių leidimo pasilikti Lietuvoje. Vienu tokių buvo kupiškėnas Pranas Žilinskas, kuris buvo išemigravęs Argentinon 1929 m. Ten visaip vartėsi, pritapęs veikloje prie komunistų. Į Lietuvą grįžo 1955 m., ir jam leista apsigyventi Kaune, kur gavo darbą Amerikos lietuvių įkurtoje Drobės audinynoje. Į partiją įsirašė 1958 m., o pensijon išėjo 1974 m. Atsivežė iš Argentinos du sūnus, kurių vienas mokosi fizikos, kitas inžinieriją.

Washingtono leidžiamas konservatyviausių amerikiečių Spotlight rugs. 15 d. paskelbė idomų informacinį straipsnį Latvia Was the Victim of Soviet Genocide, kurį parašė John Tiffany. Pridėta ir Latvijos žemėlapis. Primena, kad 1978 m. sausio 17 d. Spotlight buvo straipsnis apie viduramžių "Lithuanian empire", o kitas apie Lietuvą 1980 m. liepos 7 d.

Advokatas C. P. Kal atsako i klausimus

Kl. Mudu su žmona sudarėme testamentą prieš 18 metų. Norime žinoti, ar tą testamentą reiktu pakeisti ir kiek tai kainuotų. Mudviejų testamentas yra 5 lapų. Būsime dėkingi, jei per spaudą paašikintumėte.

Ats.: Pagal patiektą klausimą, suprantu, kad padarytą testamentą reikėtu perrašyti. Apie kainą turite susitarti su savo advokatu. Kaina gali būti nuo \$20 iki \$50. Suprantu, kad jūs turite sudarę vieną testamentą, kuriame esate įrašyti abu du.

Šiais laikais advokatai turėtu patarti, kad vyras padarytų testamentą žmonai, o ši — padarytų testamentą savo vyrui. Jeigu vienas numirtų pirmiau, pasilikęs gyvasis turėtu perduoti probate court raštininkui be išlaidų, kitais žodžiais tariant, nereikėtu užvesti dvi patvirtinimo bylas.

Kl.: Aš buvau susižiedavusi su vyresnio amžiaus žmogum; jis pasirodė teisingas ir mandagus. Po šešių mėnesių jis pasakė, kad jam reikia \$3,000 investavimui į žemės sklypą. Aš jį pasitikėjau, kadangi jis man parodė įtikinančius dokumentus iš Floridos. Aš jam išrašiau \$3,000 čekį. Jis žadėjo mane įrašyti prie sklypo pirkimo.

Už mėnesio laiko sužinojau, kad jis nusipirko automobilį, o manęs prieš to automobilio pirkimą nepri-

Spalio mėn. Akiračių žurnalas, skaitytojus pasiekė lapkričio pabaigoje. Jame telpa idomus pasikalbėjimas su daugiausia svorio turinčiu lenkų emigracijoje žurnalo Kultura leidėju Paryžiuje, Jerzy Gedroyc. Jis gimęs Gudijos Minske, ir yra senovės Didžios Lietuvos kunigaikštystės didikų Gedraičių ains. Žurnalą pradėjo leisti 1947 metais, ir tuo pat pareiškė, kad Vilnius būtų lietuviams, o Lvivas ukrainams. Nežiūrint tokios lenkuose nepopuliarios pozicijos, žurnalas turi 7,000 skaitytojų, skaitytojai suaukojo \$50,000 nusipirkti savus namus, o pernai sumetė \$40,000 aukų Kultūros fondui, apmokėti bendradarbiams ir duoti stipendijų bei paramos opozicijai Lenkijoje.

Spalio mėn. Akiračiai idomūs — tuo, kad, apžvelgia mūsų laikraščius, nuo Tėviškės žiburių Kanadoje iki Mūsų pastogės Australijoje, nekalbant apie Dirvą Clevelande, Naujienas, Draugą, ir Laisvąją Lietuvą Chicagoje. Visi sako turi dėmių — tai šmeižia, tai meluoja, tai nežino ką rašo... Išimtis — Vienybė — joje nerado jokių dėmių nei priekaištų.

Apytikrės statistikos iš Lietuvos mums ateina pavėluotos, nes, arba neturi priemonių žinioms greit surinkti, ar drąsos jas paskelbti. Todėl tik aną dieną patyrėme, kad 1968 m. "kaptialistinės" vištos (reiškia, pavienių nuosavybėje) sudėjusios 429 milijonus kiaušinių, o "sukomunistintos" (reiškia valdiškuose ūkiuose) tik 208 milijonus...

Dar nežinoma, ar iš naujojo 1979 m. gyventojų surašymo Soyie-

rašė! Negana to, jis viską darė slapta. Tą patyrusi priverčiau jį pasakyti teisybę. Jis labai supyko, ir iš mano buto išvažiavo.

Daugiau kaip mėnuo — jo negaliu pagauti. Ką turiu daryti, atgauti pinigus? M. B.

Ats.: Jeigu patiektieji faktai teisingi, kaip nurodėte, tas vyras jūs yra kriminališkai apgavęs. Patarčiau kreiptis į vietinio prokuroro raštinę, kuri padėtų išstirs. Suradęs kad tai yra kriminališkas nusikaltimas, jis turėtu užvesti bylą, be jokių jums išlaidų.

Kl.: Aš esu vedusi apie 10 metų. Turime mažą šeimą. Mano vyras stalius. Dirbdamas gerai uždirba. Prieš 5 metus jis pamėgo "lošimą arkliukais". Mat, jis kartą laimėjo stambią pinigų sumą. Ne tik neteko darbo; tas laimėjimas jį "apnuodijo", bet dar prisiskolino! Aš ir mano vaikai atsidūrėme bėdoje! Ne gana to, mano vyras gerokai išsigeria. Ar man patartumėt eiti pas miesto advokatą, kad mane apgintų?

Ats.: Miesto advokatas jūsų bylos negalėtu imti, kadangi čia yra privatiškas reikalas. Miesto advokatas reprezentuoja tik miesto reikalus. Jeigu jūs turite mintyje ar matėte per TV, kad jie gina žmonių reikalus, tai dalinai — tiesa, kad prokuroras gina žmonių reikalus, kurie susiję su kriminalizmu. Patarčiau ieškoti privatų advokatą.

tijoje jau galima darytis išvadų, kurias Akiračių bendradarbis pasidarė iš 1957 m. surašymo, kuriame rodo: Latvijoje 32,383 lietuvius, Kaliningrado (Karaliaučiaus) krašte 21,262, Ukrainoje 8,906, Gudijoje 8,363, Leningrade bei apylinkėse 3,504, Maskvoje 2,251, Estijoje 1,303 — viso 77,972.

Idomioje knygoje apie Varšuvos žydų geto kovas, Yossel Rackover vienoje vietoje sako: "Aš tikiu Tave, Izraelio Viešpatie, nors Tu darai viską, neleisti man Tavim tikėti." O vienas pamaldžiųjų žydų hasidų anekdotas Jom Kippur (nuodėmių atleidimo) šventėje, toks: "Tiesa, aš nusikaltau, bet kaip pas Tave, Viešpatie? Ką sakysi apie nekaltųjų kančias, neteisėtus persekiojimus, pikto pergales? Tarkime — esame lygūs: Tu man, o Dieve, dovanok, ir aš Tau dovanosiu!"

Kent State universitetas Ohio valstijoje jau turi keturis lietuvius lituanistikos stipendininkus remiamus savo stipendijų fondu, kuris pasiekė \$23,000, bet nori pasiekti \$50,000. Universitetas sutelkė archyvą 14,000 lietuviškų knygų, kurių 20,000 puslapiams tapo mikrofilmuoti ir prieinami mokslo žmonėms po visą pasaulį. Lituanistikai jau išleido \$200,000, kurių \$56,000 gavo iš Rockefeller fondo, \$2,000 iš Lietuvių fondo ir \$23,000 iš mūsų visuomenės. Universitetas siekia gauti iš amerikietiško įvairių fondų tiek lėšų, kad galėtų išlaikyti lituanistikai tyrinėti centrą, aptarnaujamą pakviečiamų profesorių.

PAJUDĖJO LITUANISTIKOS KATEDROS REIKALAI

Atkelta iš 1 psl.

ribų. Todėl, šalia mokymo funkcijos, lituanistikos katedra turėtų imtis sudaryti sąlygas įvairių lituanistikos sričių specialistų moksliniam darbui skatinti bei finansuoti.

Kas darytina globoti archyvinę medžiagą

Ilgą laiką pamatuotai aliarmuojama dėl istorinės vertės archyvinės medžiagos — knygų, spaudos komplektų, dokumentų rinkinių ir kt. — dingimo išėjimoje. Daug archyvų žūsta, kuomet iš gyvenimo pasitraukia privatūs rinkėjai arba universitetai bei kitos institucijos — nustoja lituanistine medžiaga domėtis. Todėl, šalia mokymo funkcijos ir paramos lituanistų moksliniam darbui, lituanistikos katedra turėtų rūpintis lituanistikos archyvu sudaryti saugyklą.

2. PLB valdyba, susirūpinusi naujų lituanistikos specialistų ruošia, lituanistų mokslinio darbo sąlygų gerinimu bei saugyklos lituanistikos archyvu sudarymu. Apsvarčiusi galimybes sukurti pastovią vietą lituanistikai, išipareigoja steigti lituanistikos katedrą ir šiam nutarimui įgyvendinti prašo visų pasaulio lietuvių paramos ir pagalbos.

3. Ieškant nuolatinės pastogės lituanistikos katedrai, teiraujantis įvairiuose universitetuose, susilaukta lietuvių akademikų, kultūrininkų ir visuomenininkų pasisakymų. Lituanistikos instituto taryba buvo paprašyta ir pateikė savo rekomendacijas. Visa tai buvo labai naudinga, siekiant būsimajai katedrai surasti tinkamą vietą.

PLB valdyba apsvairstė keturis siūlymus, kuriuos raštu pateikė šie universitetai (alfabetine tvarka): Kent State University, Ohio State University, University of Illinois at Chicago Circle ir University of Pennsylvania.

Nagrinęjant siūlymus, atsižvelgta į:

a. universiteto akademinį pajėgumą (Universiteto akademinis

autoritetas turi būti pakankamas mokslininkams ir aspirantams, siekiantiems magistro ar daktaro laipsnio pritraukti);

b. katedros vedėjo statusą (Katedros programos kontinuitetui užtikrinti vedėjas turi susilaukti užtikrinto paskyrimo, sutinkamai su universiteto tvarka bei sąlygomis);

c. tarpinio katedros vystymo sąlygas (Kadangi lėšų telkimas katedrai gali užtrukti ilgesnį laiką, universitetas turi sudaryti sąlygas daliniam jos veikimui);

d. universiteto lituanistikos biblioteką (Universitetas turi angažuotis steigti arba didinti lituanistikos rinkinį savo bibliotekoje, tam iš dalies sudarydamas ir finansines sąlygas);

e. steigimo kainą (Parenkant universitetą, būtina suprasti, jog lietuvių visuomenės finansiniai ištekliai riboti);

f. artumą lietuvių centrams (Universitetas turi būti nepertoliausia nuo lietuvių centrų ir lengvai pasiekiamas).

Pasirinktas ir universitetas

4. Peržiūrėjus visus siūlymus ir atkreipus dėmesį į viršminėtus elementus, PLB nutarė lituanistikos katedrą steigti University of Illinois at Chicago Circle.

5. PLB valdyba kviečia JAV LB ir Lietuvių fondą būti katedros steigimo dalyviais ir susitarimo su universitetu dalininkais.

6. PLB valdyba, anksčiau sudariusi Inicijatyvinę grupę lituanistikos katedrai steigti, paveda jai susisiekti su University of Illinois at Chicago Circle ir paruošti reikiamų susitarimo dokumentų projektą, ypač kreipiant dėmesį į lietuvių visuomenės interesų saugojimą. Galutinį susitarimą tvirtina PLB valdyba, susitarusi su JAV LB ir Lietuvių fondu.

7. PLB valdyba nutarė artimiausioje ateityje sudaryti specialų komitetą finansams lituanistikos katedrai telkti.

NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS ROCHESTER, N. Y.

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 63 metinių minėjimo programą praturtino išvakarėse poeto Tomo Venclovo poezijos vakaras. Jis įdomiai papasakojo, kodėl jis išaukęs komunistinėje santvarkoje, naujosios buržuazijos sąlygose ir aplinkoje, buvęs aktyvus komjaunuolis, bet pradėjęs savarankiškai galvoti perėjo į pagrindį, pasitraukė į Vakarus, dabar Yale universitete profesoriauja.

Paskaitė eilėraščių, paskaitė ir iš savo naujausios poezijos knygos. Užkandžiaujant parduota T. Venclovo išleistos eilėraščių knygos. Vakara pravedė rašytojas Jurgis Jankus.

Vasario 22 d., Lietuvos nepriklausomybės minėjimas pradėtas Šv. Jurgio liet. kat. parapijos bažnyčioje. Pamaldas atnašavo kle-

bonas kun. Justinas Vaškys, Šv. Rąšto ištraukas skaitė adv. Tadas Klimas. Giedojo vietos L. Bendr. choras, diriguojamas Jono Adomaičio. Vargonais grojo Raimundas Obalis.

Tautinių šokių grupės atstovai atnešė prie altoriaus gėlių vainiką, pagerbti žuvusius Lietuvos laisvės kovotojus. Organizacijų atstovai, Gudyno posto veteranai su JAV ir Lietuvos vėliavomis, drauge su kleb. kun. Justinu Vaškiu procesijoje atėjo prie altoriaus.

Salėje kalbėjo 3 v. p. p. Tomas Venclova. Pranešimas ribojosi, keturiais pagrindiniais istoriniais įvykiais: senosios Lietuvos, Carų Rusijos okupacijos, nepriklausomos Lietuvos ir dabartine padėtimi.

Meninę programą atliko B-nės choras. Šokėjų Lazdynas vyr. gru-

Viktoras Malašauskas užgrobė lėktuvą

Klausydami New Yorke televizijos ketvirtadienį, kovo 5 išgirdome, kad Los Angeles, Cal. trečiame didžiausiame tarptautiniame aerouoste suimtas Viktoras Malašauskas, 44 m. amžiaus, grasinęs išsproginti Continental Airlines Boeing 727, lėktuvą skrendantį į Phoenix, Arizona ir San Antonio, Texas, jei negaus 3 milijonų dolerių!

Tuoju paskambinome Broniui Ralajui Los Angeles. Atsiliepė dukrelė Undytė. Supirko laikraščius, ir iškarpaus su ilgiausiomis istorijomis gavome už poros dienų.

Suglaudus, rašo, kad Malašauskas kalba Rytų Europos akcentu, kad gyvena Marina Village Apartamente, kuriame yra 900 butų, Marina del Rey. Draugiškas, bet mažai kalbąs, atletiškas, blondinas "keturkampio" veido. Turi automobilį Corvette. Vykdamas į Colorado šventėmis kalnuose pačiužomis slidinėti. Lošė taip pat ir tenisą. Pats nedelsdamas atlikdavo reikalingus namų priežiūros darbus.

Advokatai Daye Shinn ir Roger W. Jennings mėgino Valstybės Gynėjo prašyti Malašauską paleisti net siūlydami \$500,000 užstato. Teisėjas John R. Kronenberg atsisakė priimti, sakdamas, kad "bad risk" . . . Klausinėjamas — Malašauskas sakė, kad atsimenas tik ejęs į aerouostą, bet kas per 11 valandų atsitiko, neatmenas, "atbudes", tik, kai atsiradęs kalėjime . . .

Kilo klausimas, kaip jis atsirado su ginklu lėktuve, kada taip stropiai tikrinama? FBI atstovas Jack Jackson sako, kad tai liečia tūkstančius keliautojų, ir negalime jiems tokių pamokų suteikti . . .

Malašauskas advokatams gyrėsi, kad Rochester, N. Y. universitete gavęs fizikos mokslų daktarą, bet Universiteto vadovybė pareiškė, kad jis buvęs tik "part time" studentas, ir jokio paliudijimo universitetas jam nedavęs. Prosekutorius pareiškė, kad Malašauskas

buvo net du kartu areštuotas Huntsville, Alabama, bet advokatas Shinn pareiškė, kad buvo areštuotas už čekių išrašymą, neturėdamas pakankamai pinigų jiems padengti, juos išdavęs. FBI agentas James M. Botting sako, kad Malašauskas dirbęs ir buvęs iš darbo atleistas iš "Jet Propulsion Laboratory in La Canada-Flintridge". Associated Press sako, kad jis dirbęs nuo 1973 iki 75 m. "National Aeronautics and Space Administration (NASA) kontraktoriui". Taip pat išaiškinta, kad Malašauskas Los Angeles apylinkėje gyvena 6 metus, kad jis divorsuotas, turi du vaikus kolegijoje, ir kad gyvenęs Colorado Springs, Colorado, pirmą negu atvyko į Los Angeles.

Nuo 1975 m. rugpjūčio iki 79 m. liepos mėn. dirbo "Inžinerijos skyriuje Rockwell International's space division in Downey". Vėliau buvo perkeltas į "Rocketdyne division in Canoga Park". Bet po savaitės darbą pametė, sakdamas, kad pradėsiąs savo biznį.

Liepos mėn. Marina del Ray pasamdytas "Jet Propulsion Laboratory as a technical engineer". Ten dirbo iki pabaigos sausio mėn. "He was terminated for private reasons between him and the lab", JPL atstovas pareiškė. "He just didn't work out. That's about all we can say. We can't get involved in the details". Tada advokatas Jennings sako, kad Malašauskas mėginęs darbą gauti Lockheed, bet nepavyko. Negalėję dėl kontrakto susitarti, dėl to negalėję jo priimti dirbti.

Kaip gi buvo pačiame lėktuve? Malašauskas pirmosios klasės stuardesei, parodęs ginklą ir pareiškęs — jei negausias 3 milijonų, susprogdinsias lėktuvą ir pats save! Stuardesė prašė leisti pašaukti telefonu, kas galima padaryti. Pašaukė policiją, ta — FBI. Atsirado ir vyriausias FBI agentas, savo žinioje turįs 400 tarnautojų, patyręs viršininkas. Jiedu telefonu derėjosi, bet tik per stuardesę. Savo keliu stuardesė savo kodu išpėjo igulą, kurios nariai virvėmis slaptai nusileido žemyn, pašnibždėjęs 89 keleiviams, jie išleisti nuleistais laipteliais. Malašauskas paleido dar 5 likusius ir vieną iš dviejų likusių stuardesiu, pasiliko tik vieną Barbara Sorenson, jau 13 metų dirbantią tose pareigose ir daug patyrusią, kuri taip pat paspruko. Malašauskas pajuto, kad jau tik FBI viršininkas Edgar N. Best, 48 m., 20 su FBI dirbęs — veda su juo derybas, pagelbstint kitam.

Kai Malašauskas neteko įkaitų, kurie jį apmulkinę, jam beliko derėtis tik su FBI patyrusiais vilkais, kurie Malašauską, pagaliau, įtikino pasiduoti, . . . Paskutiniai jo žodžiai "Dabar aš jau neturiu tikslo gyventi" . . . Iškrėtė jo portfeli, nerado jokių bombų, teturėjo tik užtaisytą 9 milimetrų automatišką pistoletą. FBI agentai su juo lėktuvą gana sunkiai derėjosi visą dieną, kol nugalėjo.

Vienybė, 1981 m. kovo 13 d.

BOSTONO IR APYLINKIŲ ŽINIOS

LIETUVIS CASPER KANDIDATAS Į MIESTO TARYBĄ

Vasario 22 So. Bostono Lietuvių piliečių d-jos didžiojoje auditorijoje buvo surengtas Joe Casper (Juozo Kasparo), jr., gimtadienio puota. Šis energingas, gabus, amerikiečių publikai pažįstamas jaunas vyras kandidatuoja į Bostono miesto tarybą. Jo gimtadienis ir buvo rinkiminės kampanijos pradžia.

Prisirinko sausakimša klubo auditorija. Dalyvavo ne vien lietuvių, buvo daug airių ir kitų tautybių žmonių. Buvo vaišės, grojo orkestras. Kas bandė šokti, tam nebuvo vietos.

Casper visiems padėjo už atvykimą ir stipriai pabrėžė savo principus, kuriais jis ves visą rinkiminę kampaniją: kova prieš kriminalinius nusikaltimus, prieš abortus, prieš korupciją, prieš biurokratiją, už gražinimą maldos ir mokyklas ir t. t.

Kalbėjo Bostono kolegijos prezidento brolis P. Walsh ir miesto tarybos narys Tip O'Neil. Jie remia Joe Casper kandidatūrą. Dalyvavo daug nelietuvių, kas rinkimuose labai svarbu. Vieni lietuviai Bostone negali išrinkti Joe Casper. Kandidatams reikalinga visų kitų parama. Casper yra populiarus amerikiečių tarpe, kadangi vadovauja savo radijo programai, o ypač programoj Peoples First, kur jis pasisako už teisingą valdžią, kuri tarnaus žmonėms, o ne žmonėms valdžiai. Lietuviams svarbu, kad lietuvis būtų išrinktas.

PAMINĖJO VASARIO 16-ĄJĄ

Radijo valandėlės vedėjai Steponas ir Valentina Minkai vasario 16 d. Lietuvos nepriklausomybės šventės proga, buvo suruošę specialią programą anglų kalba, kurioje amerikiečius supažindino su lietuviais ir Lietuva.

Nepriklausomybės minėjimas

New Haven, Conn. meras Vasario 16 paskelbė Lietuvos nepr. dieną ir pranešė, kad lietuviška vėliava plevėsuos miesto centro parke. Tai esanti 63-čioji trumpai išsilaukusios Lietuvos nepriklausomybės sukaktis. Lietuvių šeimos ir palikuonys į šį kraštą atnešė kultūrinį Lietuvos palikimą ir meilę laisvei. Prisidėjo taip nuostabiai, savęs atsižadėdami, prie savo naujų namų Amerikos augimo, pabrėžė miesto meras Biagio DiLieto.

Vasario 22 d. 10:30 val. r. Šv. Kazimiero liet. parapijos bažnyčioje buvo šv. Mišių auka už žuvusius Lietuvos laisvę ginant. Po pamaldų žuvusiems pagerbti padėtos gėlės prie lauke stovinčio lietuviško kryžiaus.

3:00 v. p. p. salėj minėjimas pradėtas himnais ir malda. Gubernatoriaus proklamaciją perskaitė Linas Lipčius, mero — Tomas Plečkaitis.

Kalbėjo miesto meras ir ukrainų atstovas dr. Yaroslav Turkalo. Pagrindinę kalbą pasakė Steponas Vienybė, 1981 m. kovo 13 d.

BALFO VAJUS TEBETĖSIAMAS

Bostono Balfo valdyba: pirm. kun. Antanas Baltrašūnas, vice-pirm. Antanas Januška, sekr. Onutė Vileniškienė, išd. Petras Navazelskis posėdy nutarė pratęsti aukų rinkimo vajų iki Velykų. Išrinktas skyriaus garbės nariu ilgametis skyriaus pirmininkas Antanas Andriulionis, uolus SLA veikėjas.

TARPTAUTINIO INSTITUTO BALIUS

Tarptautinio Instituto balius ruošiamas kovo 21 d., 7:30 val. vak. To balius tautybių vyriausiąja šeimininke pakviesta Aleksandra Moriarty. Bus ir lietuviškas stalas. Bilietai į balių \$15, o išigyjant iš anksto, (galima ir pas A. Moriarty), po \$10.

Į šį balių visada susirinkdavo daug lietuvių.

RENGINIAI BOSTONE

Kovo 29 d. 3:30 val. p. p. Lietuvių piliečių d-jos salėje Minkų radijo valandėlės 47-osios sukakties proga vaidinama Anatolijaus Kairio 3 veiksmų komedija Ku-Kū. Vaidina Hartfordo dramos sambūris.

Balandžio 11-12 d. Jono Rūtenio dailės darbų paroda Liet. pil. d-jos 2-ro aukšto salėje.

Balandžio 26 d. Laisvės Varpo pavasarinis koncertas Lietuvių pil. d-jos salėje.

Gegužės 3 d. Motinos dienos minėjimas Tautinės s-gos namuose, 484 E. 4th St., So. Bostone Rengia Lietuvių moterų federacijos Bostono klubas.

Kapitonas Vilimas Akasten, Amerikos lietuvis, paskirtas vyriausiuoju viršininku Worcester rajono nuovadai, West Boylston, Massachusetts.

Zabulis, Hartfordo LB apyl. pirm.: Jis pabrėžė, kad Nepriklausomą laisvą Lietuvą atstatys lietuviai Lietuvoje, o mes jiems tegalime ir privalome padėti.

Meninei daliai padainuota keletas dainų. Gintaras ir Vaiva Vaišniai (brolis ir sesutė) paskaitė Maironio "Kur bėga Šešupė".

Po programos buvo vaišės ir pasižmonėjimas. Miesto meras išbuvo per visą programą ir pasiliko vaišėms.

Aukų surinkta \$1,025. Klebonas kun. Albertas Karalis per visas penkerias Mišias bažnyčioje surinko ir savo aukų pridėjęs įteikė \$200 čekį, stambesni aukotojai J. ir G. Vėblos — \$100, R. ir E. Vaišniai, LMKF vietinis klubas po \$60, J. ir V. Gustai, V. ir S. Valiukai, St. ir A. Lipčiai po \$50, A. ir St. Leikai \$40, kiti po mažiau.

Simas Augaitis, vasario 16 paguldė ligoninėje New Havene, kur vasario 18 padaryta širdies operacija.

Argentinios Lietuvių Centro jaunuolių-moksleivių grupė gražiai reiškiasi vokaliname mene su soliste Ana Maria Moseikaite [vidury su gitara].

IVAIRIOS ŽINIOS IŠ VISUR

Andrius Bačkis, Ričardo ir Živilės Bačkių sūnus, iš Paryžiaus dalyvavo jungtiniame 13-kos valstybių 7000 berniukų chore, kuris giedojo Šv. Petro bazilikoje, popiežiui aukojant mišias už pasaulio taiką ir žmonių laisvę. Andrius priklauso prie "Petits Chanteurs" choro ir buvo vienintelis lietuviukas šiame chore, susidariusiame berniukų giesmininkų kongreso Romoje proga.

Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos (kuri atstovauja Lietuvių Bendruomenei) naują valdybą sudaro pirm. Vytautas Dorelis, vice-pirm. Antonio Grigorio Šleivys, sekr. Silvina Šapokaitė, antrasis sekr. Pranas Baliukonis, išd. Janė Trakimienė, antrasis išd. Julio Alberto Siniuskas ir narys Bronislavas Staponius. Kontrolės komisijoj Adolfas Kaušinis, Stasys Goda ir Antanas Gudynas.

Dainos sambūrio choras Lietuvių Namuose Melbourne Australijoje, suruošė metinį koncertą, į kurį susirinko daugiau 400 lietuvių ir jų svečių kitataučių. Dirigavo trys jauni dirigentai: Danutė Levickienė, Birutė Prašmutaitė ir Vytautas Straukas. Sambūrio vadovas — Kęstutis Lynikas.

Vatikano Radijo auksinio jubilėjaus proga, Popiežius Jonas Paulius 2-asis didingoje Siksto koplyčioje Vatikane aukojo iškilmingas mišias. Šio jubilėjaus proga lietuviams buvo parodytas ypatingas dėmesys. Mišių dieviškojo žodžio liturgijos pirmajam skaitymui parinko lietuvių kalbą. Iš Vatikano Radijo jubilėjinės mišios buvo transliuojamos visam pasauliui.

Anglijos Thames televizijos programoj Other Peoples Christmas buvo rodoma, kaip lietuvių švenčia Kalėdas. Buvo rodoma lietuviška eglutė, papuošta šiaudiniais papuošalais, tautiniais drabužiais apsirengęs Londono bei Nottinghamo jaunimas, kuris sugiedojo tris lietuviškas kalėdines giesmes. Transliacijos iniciatorė ir vykdytoja buvo V. Jurienė. Jai padėjo Londone P. Senkuvienė ir V. O'Brien, o Nottinghamame V. Gasperienė. Projektą finansiškai parėmė LAS skyrius ir Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos skyrius.

Lituanistinei programai Kent universitete remti yra susidaręs komitetas, kurį sudaro: dr. H. Brazaitis, R. Bridžius, R. Bublys, dr. A. Idzelis, dr. K. Kliorys, dr. A. Pliodžinskas, A. Kalvaitis, V. Leparskas, A. Rukšėnas, dr. V. Stankus, dr. D. Tamulionytė ir dr. K. Žygas. Iš sąrašo matyti, kad be vieno kito vyresnio, tą komitetą sudaro mūsų jaunieji, jau čia mokslus baigę veikėjai.

Dr. Stasys Bačkaitis, JAV Transportacijos departamento pareigūnas, išvystė naują metodą, kaip įvertinti automobilių saugumą. Šį metodą pavartos net Consumers Union, vertindama 1980-81 m. gamybos automobilius pagal jų saugumo kokybės laipsnius. Dr. Bačkaičio metodas buvo palankiai įvertintas Tarptautinėje automobilių kokybės nustatymo konferencijoje Lancaster, Pa., pereinamųjų metų gruodžio 11 d. ir Pasaulio Automobilių inžinierių sąjungos konferencijoje Detroit, Mich., 1981 m. vasario 23-26 d. d.

Algirdas Žyprė, Lietuvos rezistentas, laikomas Kazanės specialioje "psichiatrinėje ligoninėje", susilaukė Amnesty International draugijos sekretoriato Londono pagalbos. Draugija kreipėsi į Britanijos ir kitų šalių medikų organizacijas su raginimu A. Žyprės bylą kelti laiškuose į Maskvą ir kitais kontaktais sovietiniais pareigūnais atvejais.

POLITINĖS VEIKLOS PRAKTIKA STUDENTUI WASHINGTON, D. C.

Besirūpindama mūsų jaunus talentus įtraukti į Lietuvos laisvimo darbus ir stengdamiesi būsimuosius veikėjus įjungti į bendrą darbą su kitomis pavergtomis tautomis, Amerikos Lietuvių Taryba nusprendė finansuoti vieno lietuvių studento vasaros dešimties savaitių tarnybą Jungtiniame Pabaltiečių Komiteje Washingtone.

Studentai, norį vasaros metui dešimčiai savaitių įjungti į tą tarnybą, prašomi kreiptis adresu: Visuomeninių Reikalų Komisija, Altas, 2606 W. 63 St., Chicago, Ill. 60629.

Dr. Leonas Kriaučeliūnas
Alto Visuomeninių Reikalų
Komisijos Pirmininkas

LIETUVIAI CHICAGOJE

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAI

Nepriklausomybės šventės minėjimų Chicagoje ir apylinkėse, kaip ir ankstesniais metais, taip ir šiemet netrūko. Jų, galima sakyti, buvo net ir per daug. Pavyzdžiui, Cicero lietuvių kolonija "nesugadino" jau priimtose tradicijos reiškimo — rengti net du minėjimus — du sekmadienius iš eilės.

Nežiūrint minėjimų gausos, jų kokybė bei dalyvių skaičius nebuvo džiuginantys. Prieš minėjimus vykęs veiksmų disonansas dėl pinigų bei tarpusavio rietenų, neprisidėjo sudaryti geresnių minėjimų nuotakų.

Pats pagrindinis minėjimas Chicagoje, įvykęs vasario 15 d. Marijos aukšt. mokyklos salėje, kuri pagal jau įsisenėjusius duomenis turėtų priskaičiuoti apie šimtą tūkstančių lietuvių kilmės žmonių, sutraukė apie 800 lankytojų. Didesnių Amerikos politikos figūrų nebuvo, bet atsilankė vietinės apylinkės kongresmanas kuris tarė trumpą sveikinimo žodį.

Dr. J.J. Stukas

Pagrindinę kalbą pasakė svečias iš New Yorko-New Jersey dr. Jokūbas Stukas, klausytojus sudomino. Kalbėtojas prisiminė savo abi keliones į Lietuvą ir išskėlė kelis ryškesnius tos viešnagės epizodus. Kalbėtojas yra dabartinis VLIKo vicepirmininkas, lyg ir polemizuodamas su Lietuvių Bendruomenės veikėjais, čia šios organizacijos kai kurias "nuodėmes" išskėlė.

Dr. Stuko pasisakymas prieš Lietuvių Bendruomenės pasitarimą su lenkais praėjusių metų gruodžio mėnesį ne visuose sukėlė entuziazmo.

Nežiūrint, kad J. Stukas buvo slogos apimtas, chicagiečiuose paliko gero įspūdžio.

Kalbėjo ir Lietuvos generalinė konsulė Chicagoje Juzė Daužvardienė. Ji pareiškė, kad Vasario 16-osios minėjimas, turįs reikšti tautos laisvės džiaugsmą, yra apgautas liūdesio šydu, nes tauta

yra netekusi laisvės. "Sovietų Rusija, brutališkai, klasta ir jėga okupavusi Lietuvą, tūbelaiško ją vergijoje. Laisvės trokštančių ir siekiančių lietuvių pastangos žiauriai slopinamos. Jie yra baudžiami psichiatrinėse ligoninėse, kalėjimuose ir baudžiamose stovyklose, — kalbėjo gen. konsulė. Baigdama ji teigė: "Mus jungia Tėvynės meilė. Mus jungia okupuotos Lietuvos skaudi būklė. Mus jungia troškimas matyti Lietuvą laisva".

Minėjime buvo ir meninė dalis. Žodinė dalis buvo ilga.

Šį minėjimą surengė — Chicago Lietuvių Taryba, jam vadovavo Tarybos pirmininke E. Mikužiūtė.

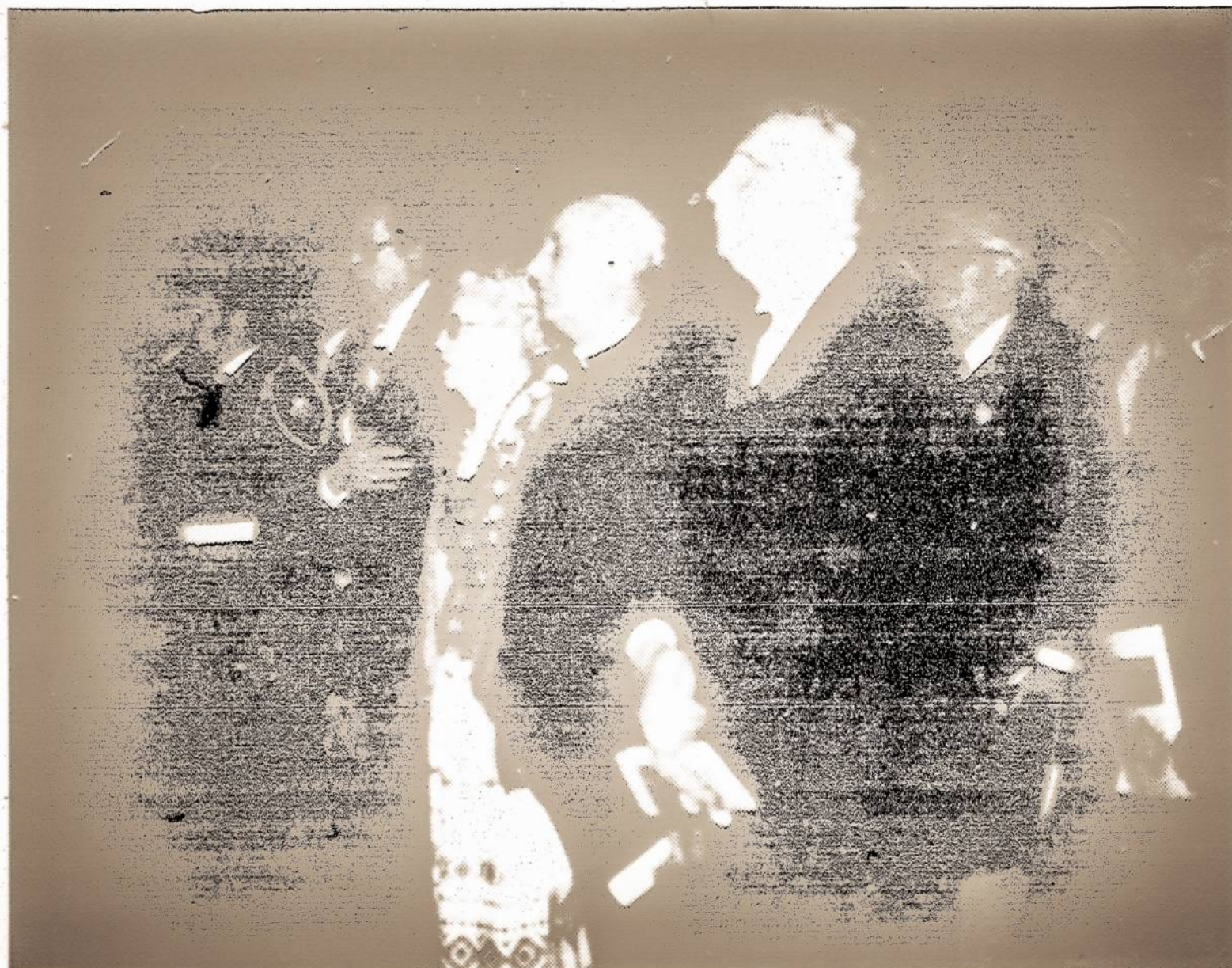
...

Tarp įvairių minėjimų buvo šviežiena Jaunimo Centre pirmadienio vakare — pačią Vasario 16-ąją surengtas minėjimas, kuriame neprastai atsilankė daug publikos. Nežiūrint, kad buvo darbo dienos vakaras į Jaunimo Centro kavinę susirinko tiek žmonių, kiek ten, turbūt, dar niekada nėra buvę. Minėjimo rengėjai patys nesitikėjo tokio didelio antplūdžio.

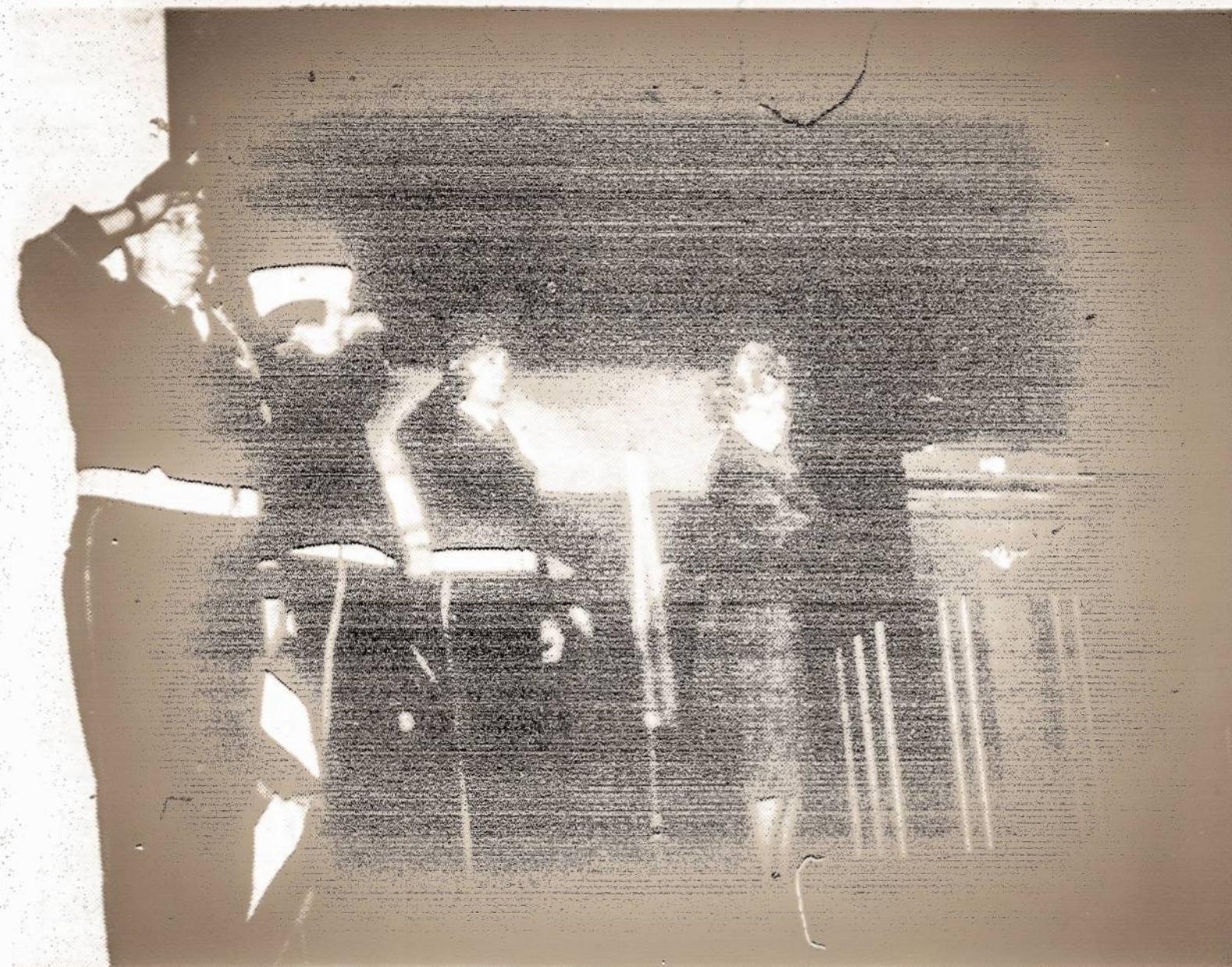
Cia nesilaikyta "oficialiųjų" minėjimų trafaretinių punktų. Atrodė, jog viskas vyksta spontaniškai. Publikos kartu dainuojamos dainos, programos metu rodomos skaidrės buvo šviesūs minėjimo punktai. Čia ir tuščiažodžiavimo nebuvo. Tokia, atrodo, ir turėtų būti mūsų garbingos šventės esmė. Jeigu Marijos aukšt. mokyklos salėje jaunimo (išskyrus vieną kitą vėliavnešį ir programos dalyvius) buvo nedaug, tai Jaunimo Centre daugiau negu pusė buvo jauni žmonės. O tas jau gerokai džiugina. [eš.]

...

Ferdinand ir Sybil, latvių dramaturgo Anšlavs Eglitis filmas anglų kalba gvildena imigrantų akulturacijos problemas bus rodomas kovo 15 d., sekmadienį, 3 val. p. p. Jaunimo centre.

Vaidas iš Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimo Chicagoje Marijos Aukšt. mok. salėje vasario 15 d. Nuotraukoje matomi: kun. A. Trakis, vysk. V. Brizgys, gen. konsulė J. Daužvardienė ir kt. Ed. Šulaičio nuotr. Vasario 16 d. minėjimas Clevelande. Vėliavų pakėlimo ceremonijas praveda A. Jonaitis.

Chicago Lietuvių Tarybos pirm. E. Mikužiūtė, kuri pravedė Nepriklausomybės šventės minėjimo Marijos aukšt. mokyklos salėje programą. Šalia jos — saliuotoja Don Varnas ir Dariaus-Gireno posto veteranai, kurie dalyvavo minėjimo programoje. Ed. Šulaičio nuotr.

M. K. Čiurlionio preliūdai ir jo lietuvių liaudies dainų variacijos, buvo grojamos Vilniaus kamerinio orkestro kovo 5 iš Chicago FM stoties WFMT, 98,7, transliuojant Helsinkio muzikinio festivalio programą. Chicago žurnalas kovo mėn. laidoje skelbdamas šią programą, pabrėžtinai paminėjo Čiurlionį, kaip lietuviškos dvasios reiškėją ir abstraktaus meno pradininką.

Illinois universiteto Chicagoje liuanitikos kurse LITH 225 bus verčiama iš lietuvių kalbos į anglų kalbą. Studentai galėtų pasitarnauti lietuvių visuomenei, į anglų kalbą išversdami įdomų lietuvišką darbą. Jei kas turi tokį verstina tekstą, tesikreipia: M. Stankus-Saulaitė, Slavic Department, University of Illinois, Chicago, Circle, Box 4348, Chicago, Ill. 60680.

Romo Bartuškos Foto darbų paroda ruošama kovo 13-22 d. Čiurlionio Galerijoje. Atidarymas kovo 13 d., penktadienį, 7:30 val. vak. Lankymo valandos: penktadieniais nuo 6:30 val. vak., šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 9 val. vak. Ruošia Akademinio Skautų Sąjūdžio FSS Chicago Skyrius.

III. Liet. Gydytojų ir Dantų Gyd. dr-ja sėkmingai pasirodžiusi praityje, ir šiais metais pakviesta dalyvauti į mokslinę programą Midwest Clinical Conference, Conrad Hilton Hotel, Chicago, Ill., kovo 22 d., sekmadienį. Bendri priešpiečiai — rezervacijos per Chicago Medical Society.

Lietuvių Med. dr-jos paskaitos 2 val. iki 4:15 val. p. p. Prelegentai: dr. L. Jurgis Bendikas, Clinical Associate Northwestern Univ.; dr. Petras Brazis, Clinical Associate Loyola Univ.; dr. Birutė Zaparackas, Associate in Ophthalmology Northwestern Univ. Gydytojai, med. studentai, ir svečiai kviečiami kuo skaitlingiau dalyvauti.

Šarūnas Valiukėnas, 10 metų dirbęs republikonų tarnyboje Springfield, Ill., nuo kovo 1 pakviestas Illinois valstijos sekretoriaus specialiu padėjėju automašinių leidimų departamente (deputy director).

Išleistuvių metu restorano salė buvo papuošta lietuviška trispalve, ir Šarūnas sutiktas lietuvišku maršu. Išleistuvėse dalyvavo 60 buv. bendradarbių.

"Margučio" radijas balandžio 11 d. pradės 50 veiklos metus. Balandžio 11, 12 d. Margučio pastangomis Jaunimo centre vaidinama Antano Gustaičio 4 veiksmų tragikomedija Mėnulio užtemimas. Bilietai Vaznelių prekyboje ir Margučio raštinėje.

Balzeko Lietuvių Kultūros muziejus Chicagoje ruošia velykinių margučių dekoravimo kursus balandžio 4 d. 10-12 val. ryto ir 1-3 val. popiet. Kursams vadovaus tautodailės žinovė Uršulė Astrienė. Informuojama ir kursantus registruoja Rita, telefonas 523-5523.

Lituanus žurnalo direktorių: Regio Vedegio, Aldonos Zailskaitės, Jono Kučėno, Juozo Gailos ir Aleksandro Radžiaus kadencijoms pasibaigus, JAV LB Krašto Valdyba sekančių dviejų metų laikotarpiui paskyrė Bronių Nainį, Julijų Lintaką, Joną Kučėną, Algį Regį ir Aldoną Zailskaitę.

SLA prezidento Povilo Dargio kalba SLA namo — salėje, New Yorke

Šių metų Vasario 16-oji, mūsų didžioji valstybinė šventė supuola su SLA 95-erių metų gyvavimo sukaktimi . . .

Susivienijimas visada uoliai rūpinosi Lietuvos reikalais. SLA istorija yra kartu ir visos lietuvių ateivijos šiame krašte istorija. Taip, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje visada kvėpavo Lietuvos laisvės troškimu ir jos idealais.

Mūsų organizacija yra išjungusi į Amerikos Lietuvių Tarybą, kuri nuo pat Lietuvos okupacijos pradžios vadovauja Lietuvos laisvimo kovai . . .

Prieš ALTo atsiradimą Susivienijimas buvo ta pati didžiausioji organizacija, kuri apėmė ir politinį, ir kultūrinį, ir ekonominį lietuvių gyvenimą šiame krašte.

Į gyvenimą atėjo Amerikos Lietuvių Taryba, politiniame sektoriuje, Susivienijimo vadovybė šiai institucijai subordinavosi.

Taip pat į gyvenimą atėjo BALFas, šalpos darbe subordinavomės ir šiai organizacijai . . .

Iš pokarinės Europos atėjęs Amerikon kūrėsi Pasaulio lietuvių bendruomenės supratimas, rėmėm ir jį, pripažindami bendruomenei suvereninį vadovavimą lietuvių kultūriniai ūgdyti.

Lietuvos vadavimo darbe pripažinome ir VLIKą.

Susivienijimas visada buvo ir tvirtai tebėra šalininkas veikti pagal turimą susitarimų kompetenciją, kad veikama — veikti atsakingai, mūsų visuomenę konsoliduoti, o ne skaldyti, saugoti orumą savo veikloje ir prieš kitataučius valstybininkus ir bet ką, ką mus supa.

Šiandien, minint Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą. Prisimenant 1918-uosius metus, prisimena ir plačiai mano pamėgtas mūsų poetas Bernardas Brazdžionis, kuris savo giliai išpūdingame viename eilėraštyje rimavo:

Lietuva, mano šiaurės pašvaistė
Ir gėlė sidabrinių rytų,
Kas krauju tavo veidą nulaistė
Ir ko raudai prie kryžiaus tu?

Minime mes Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą, įvykusį 1918 m. Vasario 16-ąją. Džiaugiamės tada Lietuvai atgauta laisve, ir dideliais

jos kultūriniais, ekonominiais ir kitais laimėjimais nepriklausomybėje, bet šiandien drauge prisimeiname, kad Lietuvos veidas aplaistyta krauju, Lietuva yra tapusi Maskvos kolonialinės imperijos auka, maskolių rusinama, išnaudojama Daug mūsų patriotų laikoma vergų stovyklose, jų daug psichiatrinėse ligoninėse Šiandien už Lietuvos himną žmogus savo tėvynėje atsidurtų kalėjime! . . Už iškeltą trispalvę — būtų areštuotas ir kietai nubaustas Lietuvis savo krašte — nebe šeiminkas.

Galime šiandien kartoti poeto Jono Aisčio žodžius:

Ir aš tave matau,
o Lietuva brangi,
Numinta kojų svetimų
ir tavo kančia.

Ta mūsų tėvų žemės kančia mus ipareigoja. Čia neužtenka užuojautos, — reikia darbo . . .

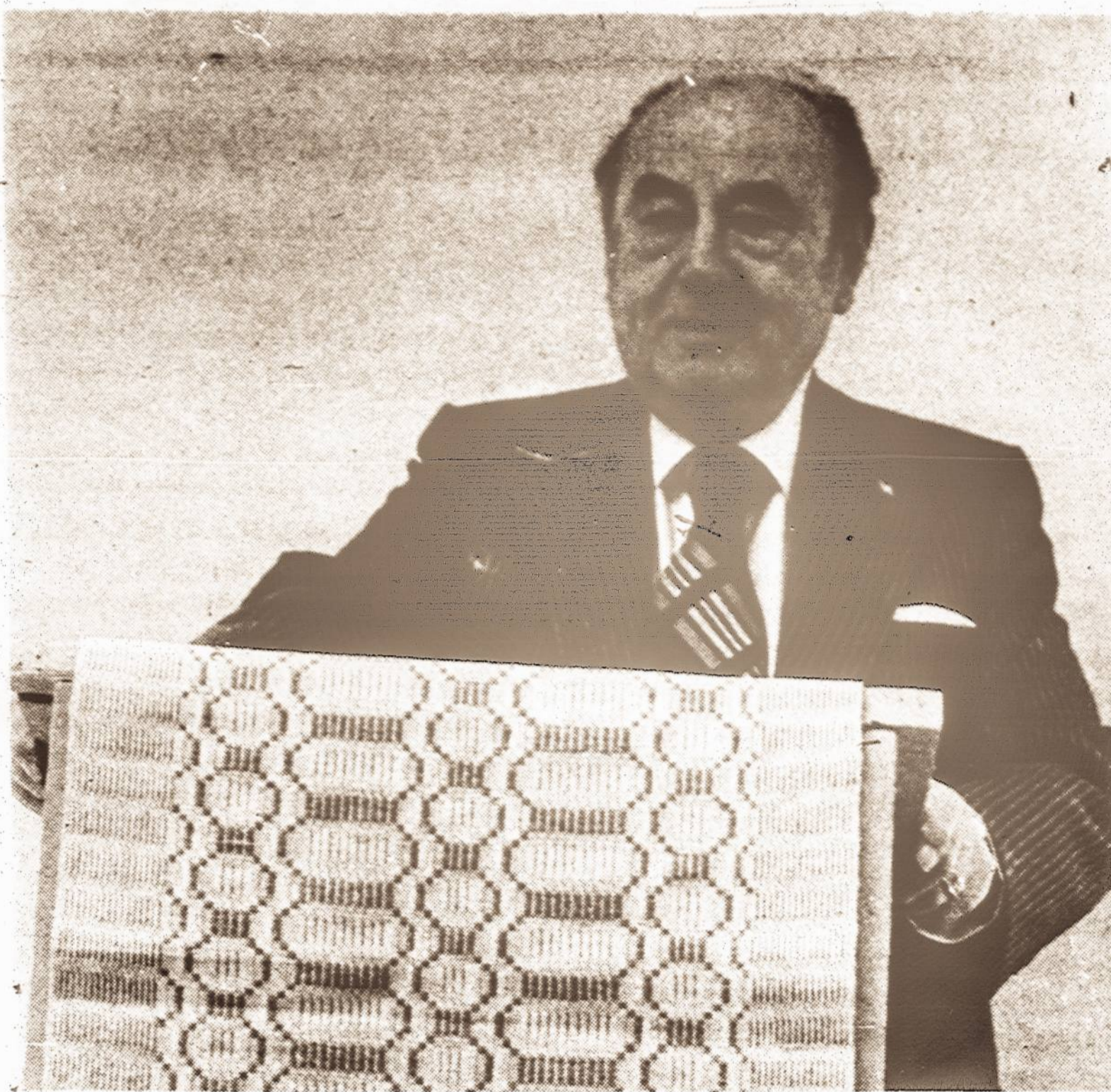
Lietuvos nepriklausomybės minėjimo proga visi junkimės į bendras pastangas priartinti Lietuvai laisvės dienas Vaduokimės Amerikos Lietuvių Kongreso metu paskelbtuoju šūkiu: "Lietuvis nepargis kovoje dėl Lietuvos laisvės . . . Remkime Lietuvos laisvės reikalą darbu ir auka, ypač jungdami į Amerikos Lietuvių pastangas Lietuvos laisvimo darbe . . . Gyvenkime Lietuvos meile ir jos laisvės ilgesiu, pagal poeto Fausto Kiršos žodžius:

Nors mes būtume
toliausiai už marių,
Lietuva bus brangesnė už širdį;
Ir mane, ir tave tolumoje
Ir vejelis tėvynės pravirkdys.

Šiandien Lietuviai turi būti darbo ir ryžto žmonės. Kaip mūsų žymus valstybininkas prelatas Mykolas Krupavicius pasakė:

Lietuva laukia ne palūžusių
baltarankių pesimistų,
Bet pasirengusių didžiam ir
sunkiam darbui statybininkų.

Tegu 1918-ųjų metų, Vasario 16-osios laisvės šauksmas ir šiandien uždega mūsų širdis dirbti, aukotis, pasišvesti Lietuvos laisvimo pastangoms, vadovaujant, Amerikos Lietuvių Tarybai.

Kalba SLA prezidentas Povilas P. Dargis.

Nepriklausomybės šventė Pittsburghe

Per visą vasario mėnesį mes, Pittsburghe ir apylinkės lietuviai turėjome malonumo kiekvieną sekmadienį klausytis Povilo Dargio ir jo žmonos Gertrudos vadovaujamojo Lietuvių Radio Programų, kurios buvo skirtos Lietuvos Nepriklausomybės 63 metų sukakčiai paminėti.

Ta proga buvo parinktos minėjimui pritaikytos patriotinės dainos ir muzika. Buvo malonu išgirsti ir lietuvių bei anglų kalbomis ir patriotinių kalbų. Iš jų minėtinos — J. McCloskey ir SLA 40 Kps. bei Sandaros pirmininko Jono Drasučio. Jos puikiai nušvietė kovas už Lietuvos laisvę ir dabartinę jos padėtį. Kalbėtojai ragino visus ne tik minėjimuose dalyvauti, bet skirti ir Amerikos Lietuvių Tarybai auką.

Vasario 15-ąją vietinis ALT skyrius Lietuvių Pranciškiečių Vienuolyno Academy patalpose surengė iškilmingą minėjimą. Žmonių susirinko virš 250. Programą pravedė V. Jucius ir J. McClosky. Programa buvo išpūdinga. Po jos sekė Edwardo Savolskio, Conrad Catering savininko gerai paruošta vakarienė.

Reikia pažymėti, tą pačią dieną, 1 v. p. p. Šv. Kazimiero Parapijos bažnyčioje buvo atnašautos pamaldos už žuvusiuosius ir kovojančiuosius už Lietuvos laisvę. Gražų pamokslą pasakė parapijos klebonas kunigas Karaveckas.

Numatoma, jog iš šio minėjimo bus pasiustas vienas tūkstantis dolerių Amerikos lietuvių Tarybai Čičaigoje. **Koresp.**

Lietuvių kalbininkai pagerbė kai kuriose kolonijose kalbininką Skardžių.

Kalbininkas Pranas Skardžius gimė Subačiuje 1899 m. Lankė gimnaziją Panevėžyje ir universitetą Kaune. Su kalbininku A. Saliu 1925 m. gavo Nepriklausomos Lietuvos valdžios stipendiją studijuoti Vokietijos Leipzige. Nuo 1929 m. redagavo kalbininkų Archivum Philologicum. Nuo raudonųjų pasitraukdamas, 1949 m. atvyko Amerikon ir pradžioje dirbo fabrike, bet baigęs Library Science kursų 1959 m. gavo darbą Kongreso knygyne Washington. Sulaukęs 70 metų išėjo pensijon ir mirė 1975 m. gruodžio 18 d. Hot Springs, Ark.

SLA 5-osios apskrities metiniame New Yorko-New Jersey Kuopų atstovų suvažiavime kalba [viduryje] Jurgis Kiaunė.

Vienybė, 1981 m. kovo 13 d.

Dalis dalyvių SLA centro patalpose New Yorke Lietuvos nepriklausomybės minėjime.

Jono Valaičio nuotraukos

AR TOLI PAŽENGĖM Į PRIEKĮ?

Chicagoje pražus Teatro festivaliui, kuriame pasirodė šeši teatrai iš šešių Šiaurės Amerikos vietovių, Draugo apžvalgininkas, vis tik turi pasakyti karčių žodžių Chicago adresu:

“Tačiau čikagiečiai visi (ir teatrai, aktoriai, režisieriai ir publika) turėtų verkėti ir raudoti, kad išdidi pasaulio lietuvių sostinė šį kartą buvo paguldyta ant menčių tolimųjų provincijų. Tiesiog fatališkai tragiška: niekur nėra vienoje vietoje tiek susibūrusių mūsų režisierių, aktorių, rašytojų ir publikos, kaip Chicagoje, o teatro, kuris užtikrintai kiekvieną sezoną pastatytų bent po vieną ar du veikalus, nėra ir gana”.

Tai jau nebe pirmą ir nebe antrą kartą girdimas skundas dėl čikagiečių. Nebe pirmą ir nebe antrą kartą tenka jam duoti ir liūdną atsakymą: norėtume, kad taip nebūtų, bet faktas lieka faktu, kad Chicago lietuvių teatrai (o jų iš tikrųjų skaičius gausus) tarp savęs kivrčijasi nemenkiau, kaip altininkai su bendruomenininkais. Šie kivrčai visuomet ir sutrukdė kelis kartus pradėtus bandymus Chicagoje įsteigti pastovesnį teatrą. Keista, kad šis pykčio kipšas niekuomet neįsimetė į muzikinių teatrų tarpą, jau 25-erius metus susidainavusių vieningoje operoje...

* * *

Šiandieninės mūsų teatrinio darbo problemos primena ir anąsias Amerikos lietuvių teatrų pradžios dienas. Išskirtinai įdomiame bei išsamiaame naujausio Metmenų žurnalo 40 nr. straipsnyje Bronius Vaškėlis apžvelgia pirmąjį lietuvių teatro JAV-ėse dešimtmetį, nuo 1889 iki 1899 m. Pasiremdamas ano meto spaudos šaltiniais, o daugiausia Vienybėje lietuvininkų, Vaškėlis papasakoja ir tokių įvykių:

“Forest City, Pa., vakaro programai nusitęsęs, publika reikalavo vaidinimą nutraukti, nes buvo jau laikas pradėti balių. Taip ‘Žydo ir žydbernio’ ir neužbaigė iki galo... Brooklynė berniuką, dalinantį skelbimus apie įvykstantį spektaklį, vieno lietuvių pasamdytas pusbernis apmušė ir skelbimus pažėrė gatvėje. Prieš ‘Genovaitės’ vaidinimą rodė keletą ‘magiškų štukų’ ir skambino pianinu. Programos metu dalis publikos taip elgėsi, kad ‘jie tinka tik su veršiais stumdytis’. Paprašius ramiau užsilaukyti, atkirtė: ‘čia ne bažnyčia’, ‘freekontrė’”.

O apie tūlo Jono Griniaus (žinoma, nesumaišytinu su dabar neseniai mirusiu dramaturgu dr. Jonu Grinium) pastangas Chicagoje 1894 m. sukurti nuolatinę trupę Vaškėlis taip informuoja:

“Vėl atgijo mintis sukurti nuolatinę trupę ir gastroliuoti po kolonijas. Paskubomis išvertė A. Chrostowskio pjesę ‘Nihilistai, arba užmušimas Maskolijos ciecoriaus Aleksandro II’. Su užsidegimu ją repetavo per vasaros karščius. Tik kaip perkūnas iš giedro dangaus buvo kun. Kraučiuo paskelbimas, kad veikalas, aktoriai ir pats Grinius propaguoja revoliucionierius ir

Vienybė, 1981 m. kovo 13 d.

jų kruvinus darbus. Savaitraštis ‘Lietuva’ net atsisakė paskelbti apie ruošiamą spektaklį”.

Pasakytume, nieko naujo! Tik šiandien Lietuvos ar kitu gražiu vardu pasidabinę mūsų laikraščiai labiau linkę atsisakyti paskelbti ne apie ruošiamus teatro spektaklius, o apie iš Lietuvos atvykstančių solistų koncertus.

Bet tasymsi dėl “vadovybės”, grasinimų “atiduoti į teismą”, net “kultūringų demonstracijų” būdavo ir tada, kaip ir šiandien. Leiskime šnekėti toliau istorikui Vaškėliui:

“Shenandoah parapijos mėgėjai nutarė 1895 m. suvaidinti ‘Kražių skerdynės’ Mahanoy City, Kun. Pautienius, pamatęs laikraščiuose skelbimus, supyko, kad grupė nori statyti vaidinimą jo neatsiklaususi. Per pamokslą išvadino atvykstančius ‘šliuptarniais ir jonvaikiais’, o parapijiečiams, norintiems eiti į spektaklį, pagrasino neduosias nuodėmių išrišimo. Prieš pat spektaklį miestelio gatvėmis paradojujančius vaidintojus kun. Pautieniaus šalininkai palydėjo keiksmiais, purvais ir ledais”.

Bet ne plytomis!

“1898 m. rudenį J. Griniui atvykus į Mahanoy City su ‘Genovaitė’, kun. Pautienius dėl kažko užsirusino ir uždraudė savo parapijiečiams spektaklyje dalyvauti. ‘Vienybei lietuvininkų’ aprašius šį klebono pasielgimą, kun. Pautienius reikalavo aprašymą atšaukti, nors ‘Vienybės’ suminėtų faktų nenuneigė. Redakcijai jis grasino ‘kalėjimu ir teismu, nes jis turis daugiau pinigų bylinėtis’. ‘Nauja gadynė’ rašė, kad kun. Pautienius kaip kunigas esąs geras, bet ‘jis labai nori būti vadovu visokiuose dalykuose, ir jeigu, dieve mylėk, kas nors ką norint padarytų be jo žinios, tai stoja piestu ir eina ant prakeikimo’”.

Tačiau gerai, kad Vaškėlis netrunka pabrėžti, jog jo “čia pateikti teatro grupių nesutarimai su klebonais, suprantama, nušviečia tik vieną medalio pusę. Viena, tokius dalykus iškeldavo tik ‘valnamanių’ spauda, kuri, kaip ‘Nauja gadynė’, ne tik rašė Dievą mažąja raide, bet kunigus iškoneveikdavo bet koku pritekstu. Antra, to meto spaudoje kivrčai, išsišokimai, kurie galėdavo sukelti sensaciją, sudarė spaudos žinias, o teigiamieji faktai, šiuo atveju—sklandžioji teatro grupių veikla, tesusilaukdavo spaudoje trumpų žinučių apie ‘suloštą vaidinimą’”.

* * *

O toje teatrinėje veikloje iš tikrųjų būta labai daug ko teigiamo. Vien jau skaičiai įspūdingi. Br. Vaškėlio duomenimis, “tada veikė bent 24 trumpiau ar ilgiau egzistavusios vadinamos teatrališkos draugystės, viena ‘skrajojantčio teatro’ trupė ir keletas pašalpiinių bei tautinių organizacijų, rengusių vaidinimus. Buvo pastatyta 35 įvairūs scenos veikalai, 62 pastatymuose, kurie rodyti publikai 78 spektakliuose. JAV atskirais leidiniais arba periodikoje išspausdinta 15

Nuotrauka iš praicityje vykusio spektaklio, atlikto Cleveland, Ohio, bet nepažymėta nei veikalo vardas nei įvardinti vaidintojai. Nuotrauka užtikta Vienybės archyve.

RYTŲ EUROPA AMERIKIEČIAMS

Community Concerts skyrius Nashua, N. H. turi ryšį su Columbia Artists New Yorke. Jis pernai suruošė Sauliaus Sondeckio Vilniaus orkestrui koncertą, o šiemet — Rytų Europos tautų tautinių šokių bei dainų pavaizdavimus, kuriuos atliko Pittsburgh, Pa., Duquesne universiteto studentų Tamburitza grupė. Ją universitetas suorganizavo prieš 44-eris metus tikslu puoselėti bei kelti tų tautų ateivių kultūrinį įnašą Amerikoje. Studentai, kurie šiai grupei priklauso ar priklauso, yra susilaukę virš dviejų milijonų stipendijomis ir išeina 4 metų akademinį kursą. Stipendijas, tarp kitko, parūpina amerikiečių kroatų Susivienijimas ir Washingtono National Endowment for the Humanities.

1947 m. rugpjūtyje universitetas įkūrė pastovią specialę stovyklą ties Nebegamon ežeru Wisconsin valstijoje, kur Tamburitza studentai šešetą savaitių repetuoja po 14 valandų kasdien to meto koncertų programoms, kurių Amerikoje ir Kanadoje atlieka arti šimto. Nuo 1950 metų ji pradėjo koncertuoti ir Europoje, pasirodydama Jugoslavijoje, Italijoje, Lenkijoje, Rumanijoje ir Sovietijoje. Grupę pradėjo remti ir Valstybės departamentas, kurio patarimu, į europiečiams pristatomą programą, pridėta ir speciali “amerikiečių mozaika”, pavaizduoti amerikietiška liaudies kultūrą.

pjesių, dar dvi Amerikos lietuvių lėšomis Tilžėje”. Be to, į šiuos skaičius, apimančius, beje, tik vieną dešimtmetį (1889-1899), įeina tik tie vaidinimai, apie kuriuos užtikta bent kokių nors duomenų.

Taigi, taip buvo per pirmąjį lietuvių teatro JAV-ėse dešimtmetį. O būtų baisiai įdomu, jei kas patyrinėtų, kiek mes šia prasme nuveikėme per paskutinįjį, sakysime, 1970-80 m. dešimtmetį. Ar turėjome JAV-ėse per tą laiką bent 24 “teatrališkas draugystes”? Ar pastatėme bent 35 skirtingus scenos veikalus? O gal ir kiek mažiau... mdr.

Grupė turi spalvingų tautinių rūbų ir įvairių tautų tautinius muzikos instrumentus.

Nashuoj parodė kroatų, slovėnų, bulgarų, serbų, graikų, romanų, lenkų, vengrų, makedonų, net čigonų ir rusų tautinių šokių bei dainų. Buvo pavaizduotos lenkų vestuvės. Vienoje scenoje visi priklaupia ir persižegnoja.

Daugiau dvidešimties Nashua Community Concerts skyriaus narių lietuvių, kurių vieni yra senarijai, o kiti įsirašė dėl Sondeckio koncerto, stebėjo šį rytų europietiška koncertą, ir jį lygino su lietuvių liaudies šokiais bei dainomis.

Bendrai galima sakyti, kad Tamburitzos vaizduotieji šokiai “smarkesni” negu lietuvių, kai kurie švelnesni ir daugiau simbolingi, ne tokie triukšmingi.

Kažin, ar Amerikos lietuviai rastų finansų bei pajėgų įterpti savo grupę į Duquesne universiteto pastangas Amerikai ir Europai pristatyti ir lietuvių kultūrinį palikimą Amerikoje? Beja, koncertai jau išplėsti ir į Pietų Ameriką.

Vytautas Marijošius, Hartt simfoninio orkestro dirigentas ir Hartt muzikos mokyklos profesorius emeritas, istaigos vadovybės pagerbtas specialiu fondu, įsteigtu jo vardu. Iš šio fondo gaunamų procentų bus skiriamos stipendijos studentams, studijuojantiems dirigavimą. The Herald laikraštis aprašoma, kaip muzikas ir kompozitorius iš Lietuvos atvyko į Hartfordą ir per 30 metų dirba Hartt muzikos mokykloje.

Amerikos rytinio pakraščio lietuvių tautinių šokių šventė įvyks Hartforde, Trinity kolegijos patalpose, gegužės 30-31. Dalyvauja jauni šokėjai iš aštuonių Amerikos rytinio pakraščio vietovių. Visų bilietų kaina \$8. Jų galima iš anksto nusipirkti pas Birutę Monaco, 25 Richard Road, Manchester, Conn. 06040. Čekius rašyti: “Lithuanian Folk Dance Festival” vardu.

A GEM OF A BOOK ABOUT AMBER

Dr. Patty Rice, a language arts consultant for the Macomb Intermediate School District, has written a gem of a book.

Amber, the Golden Gem of the Ages, published recently by Van Nostrand Reinhold of New York, is the result of Dr. Rice's 12 years of collecting amber jewelry, sculpture, mosaics and specimens.

Her personal amber collection grew over the years and she has received first-class trophies and blue ribbons for an educational display of her collection, which has been shown at various gem and mineral shows throughout the Midwest and East.

The book really grew out of her attempt to evaluate her collection for insurance purposes.

"I discovered that some of my pieces were not authentic and in trying to learn how to evaluate true amber, I found that there weren't any contemporary books available," said Dr. Rice.

Research took her to a San Diego bookstore which specializes in out-of-print volumes on gems. She had to photocopy the books and have them translated since most were in German or Lithuanian.

"My son-in-law, David Odenwalder, who lives in Arizona, helped with the German translations and the Detroit Lithuanian community was most helpful, especially Stefanie Kaunelis of Detroit, who translated the Lithuanian volumes," she said.

Dr. Rice visited the Dominican Republic's amber mines in the jungle, accompanied by a geologist, and also spent many hours interviewing Lithuanians in Detroit and Chicago regarding their knowledge of amber, which is mined along the Baltic Sea.

In preparing the book, she decided photos would be very helpful, so she bought a camera and took classes in photography. Dr. Rice did almost all of the photography in her book, including infra-red work and making black and white negatives from color slides.

Her book has been called "the very best book on amber in this century" by *Economic Botany* magazine, and the *Lapidary Journal Review* called it "the amber reference book of the contemporary period." According to the publisher, it is "the first definitive study of amber in 50 years."

Dr. Rice also has had articles on amber published in such magazines as *Gem and Mineral*, *Lapidary Journal*, *American Way* and *Americas*. She also has taught classes in jewelry design and beadery, and some of her original jewelry has been displayed by fashion designer Efrogene of Washington.

It isn't difficult to become intrigued by amber, a beautiful golden hued gem with a fascinating history, she said.

"Amber is the fossilized resin of a species of pine trees that has been extinct for 40 to 60 million years. The tree resin hardened, entombing insects, botanical matter and water droplets — evidence of life in prehistoric times," she explained.

Amber was worn as a protective amulet by Stone Age men and even today is believed to "ward off evil" by some peoples. The word for amber in the Lithuanian language is "gintaras" which means "protector."

"During the Golden Age of Rome, amber was a highly prized gem and in biblical times Moses burned it as incense in the temple because of its distinctive aroma," she added.

Amber now is mined mainly around the Baltic Sea and in the Dominican Republic, but other countries which produce the gem are Burma, Romania, Sicily, Mexico, Canada and the United States, where only small amounts are found.

With the increase of prices of colored gem-stones in the last year and the growth of collections for investment purposes, Dr. Rice hopes her book, which discusses methods of evaluating a true amber piece, will have a popular appeal.

Problems of the Euro-American Elderly

Washington, D. C. — Dr. John Kromkowski, President of The National Center for Urban Ethnic Affairs (NCUEA), released a summary report on the problems of the Euro-American elderly. Dr. Kromkowski pointed to the growing mood of intolerance which is infecting America's social fabric. He rejected tendencies toward nativism and simple-minded attempts which proclaim our shared Americanism. NCUEA studies indicated that for millions, ethnic identity is part of being an American.

Dr. Kromkowski urged the Reagan Administration to become attentive to the concerns of the ethnic elderly and to the particular richness of their many contributions to American life. He described the report as the expression of problems and remedies which have been ignored and neglected. The Reagan Administration's simplistic belief that economic corporatism is the only engine of wholesome American recovery tends to increase cultural and ethnic animosity. Kromkowski argued that appreciation for ethnic diversity, inter-ethnic cooperation, and religious support for cultural tradition will become increasingly needed in America.

Dr. Kromkowski voiced disappointment in national public and

Audra Avizienius, Leading Model

AUDRA AVIZIENIS

On December 2, 1980, a shy, rather introverted girl of 15 walked up the three flights of stairs at 66 E. Walton St. in Chicago and into the offices of the Susanne Johnson Talent Agency. The girl had dreams of becoming a model, but with no previous experience, she did not even know if the agency would let her in the door, let alone take a serious look at her.

Well, the agency did take a look, and liked what it saw. The girl

received a booking. And then another. And then yet another. Now, scarcely 10 weeks later, that 15-year-old girl, Audra Avizienius, has established herself as one of the leading models in Chicago.

The list of Audra's credits already reads impressively. For her first assignment she worked with Victor Skrebneski for an I. Magnin layout that will appear in an upcoming issue of *The New Yorker*. Following closely were a Calvin Klein shooting for *Vogue* and Alberto VO5 commercial. But the highlight of Audra's 10-week-old career was a trip to Rome in late January to appear in the Italian Bazaar. Pending is a journey to Paris.

The code word for the 5-foot-9-inch brunette of Lithuanian descent is "natural"; Audra possesses a striking beauty that is impossible to miss. Photographers see it. Fashion editors see it. The Susanne Johnson Agency certainly saw it. Probably the only one who doesn't see it is Audra herself.

Ironically, the first inkling of Audra's potential as a model came when her path crossed that of Brooke Shields, the leading teenage model in America. Shields was in Chicago filming the upcoming movie "Endless Love" in October. "The director, Franco Zeffirelli, was filming at our school and I was an extra," Audra recalls. "At one point, I was standing to the side and Franco came over to me and started taking pictures. He told me that I should be a model. My dad thought that that was a good idea. With the help of a few friends, it worked out."

Did it ever! Although Audra's services are in constant demand, she works only Tuesdays and Fridays ("They're the days I get off of school early," she confides). For now, Audra feels that she can keep her modeling success in perspective, making sure that it doesn't disrupt her schooling (she maintains a 3.5 grade-point average), her family or friends. She will, however, travel east this summer to test the New York market.

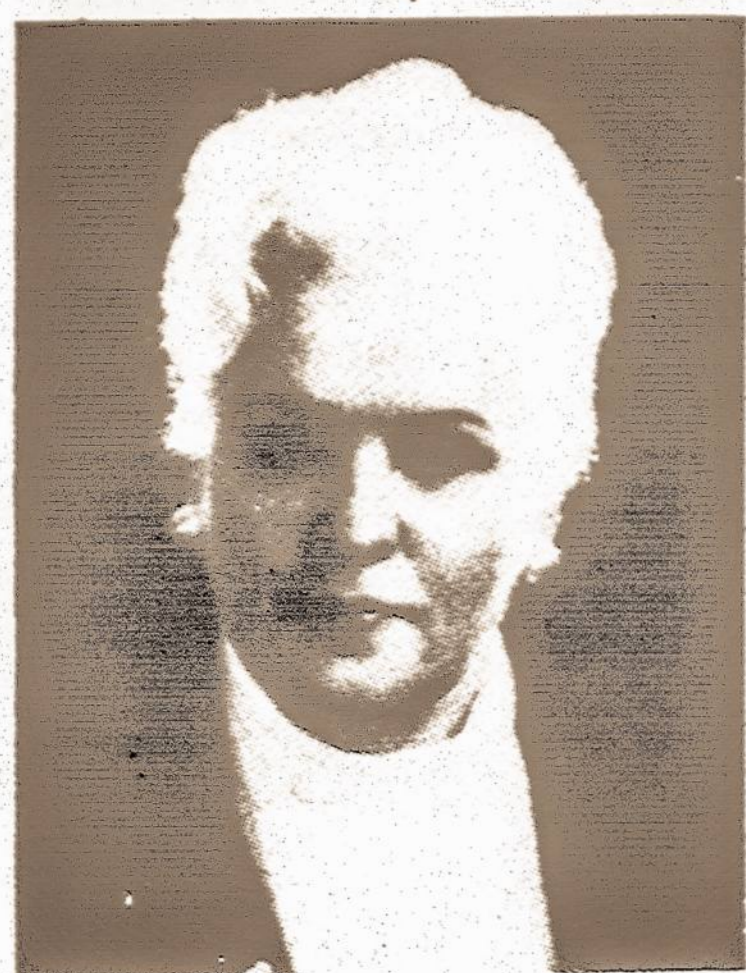
Audra Avizienius isn't commanding the superstar income of a Cheryl Tiegs just yet, but give her time. After all, she won't be 16 until September.

FREE ENGLISH CLASS FOR OLDER ADULTS

The Institute of Study for Older Adults is offering a free course in English as a Second Language to persons 55 and older. Classes will be held on Tuesdays and Thursdays, 2:00 — 3:30 p. m. starting March 10 at New York City Technical College, Room CE 605, 55 Johnson Street, Brooklyn. The college is conveniently located near the Boro Hall subway stops and Brooklyn buses. To register or to receive more information, call 643-4560.

Vienybe, March 13, 1981

MOTERYS

Komp. G. Gudauskienės kūrinys, "Los Angeles vaizdai", Los Angeles įkūrimo 200 m. sukakties proga, buvo atliktas Brentwood-Westwood orkestro koncerte įvykusio kovo 8 dieną, Paul Revere Junior High School auditorijoje, Brentwood, Cal.

Zenita Tenisonaitė-Helemans, Belgijoje gyvenanti lietuvė, išleido kelis eilėraščių rinkinius, išvertė lietuvių poezijos į flamandų kalbą ir sudarė tų vertimų rinkinį. Ji taip pat verčia flamandiškąją Belgijos literatūrą į lietuvių kalbą.

Dorotėja Kazel-Kazlauskaitė

Maryknol žurnalas š. m. kovo mėn. laidoje rašo apie Salvadorę nužudytą lietuvaitę vienuolę Dorotėja Kazel-Kazlauskaitę. Ji gimusi Amerikos lietuvių šeimoje 1939 m. birželio 30 dieną. Į seselių uršuliečių vienuolyną įstojo 1960 metais. Dirbo Papago indėnų rezervate Arizonoje, paskui devynerius metus mokytojavo Švč. Širdies akademijoje ir Beaumont mergaičių mokykloje Clevelande. Plačiai reiškėsi ekumeniniam ir tarprasiniam sąjudyje. 1974 m. su kitom aštuoniom vienuolėm iš Clevelando išvyko į Salvadorą ir ten dirbo vienoj parapijoj. Prasidėjus civiliniam karui, daug laiko skyrė globodama benamius, daugiausia moteris ir vaikus, ieškodama jiems saugesnės vietos. Apie tą kraštą, kuriame užbaigė savo gyvenimą, atsiliepdavo kaip apie kančios šalį.

Amerikos ambasadorius Robert White, atvykęs prie keturių nužudytų amerikiečių moterų, paminėjo, kad Dorotėja Kazel ir dar viena iš tų keturių vienuolių prieš tris dienas lankėsi pas jį ir pietavo. Tai buvo Padėkos diena praėjusiais metais.

Vienybė, 1981 m. kovo 13 d.

Carol Anne Čižauskaitė, Lietuvos Vyčių kuopos Washingtono narių Alberto ir Genovaitės Čižauskų duktė, laimėjo Diplomatines Tarnybos Tarnautojų pavyzdinių vaikų žymenį. Apie tai praneša Foreign Service Journal. Ji šiuo metu studijuoja Notre Dame Universite. Jos tėvas, Albertas Čižauskas, buvęs Amerikos diplomatinėje tarnyboje, šiuo metu dirba Pasauliniam Bankui, Washington, D. C.

Prancūzijos televizijai skirtame filme, Stiklinis Labirintas, pagrindinį vaidmenį atliko lietuvių kilmės aktorė Danutė Krištopaitytė-Hermann.

"Panika Potomako krantuose" filme apie nusileidusius į Amerikos žemyną kitų planetų gyventojus, parinkta vaidinti populiari televizijos aktorė lietuvaitė Ann Jillian-Juratė Nausėdaitė.

Sol. Regina Žymantaitė-Peters, sopranas, 1980 m. gruodžio 7 d. turėjo debiutinį pasirodymą New Jersey valstijos operoje, kuri Kean kolegijos Wilkins teatro salėje atliko "The Bride Comes to Yellow Sky" spektaklį. Libretą šiai moderniai operai parašė Stephen Crane, muzika — komp. Roger Nixon.

R. Žymantaitėi teko pagrindinis vaidmuo.

Ji yra buvusi torontietė, septynerius metus fortepijoną studijavusi Toronto-konservatorijoje, gyvena New Jersey.

Gražina Tamulytė iki šiol gyvenusi Boston, Mass., persikėlė nuolatiniam gyvenimui į Los Angeles ir įsikūrė Long Beach, Cal. Gražina iš profesijos yra gailėstingoji sesuo ir dirba operaciniame skyriuje. Jos mamytė Birutė M. Tamulienė yra Šv. Kazimiero bažnyčios klebonijos šeimininkė.

Chicagos Lietuvių moterų klubo 21-mas Gintaro balius įvyks birželio 27 d., šeštadienį, Conrad Hilton viešbučio didžiojo salėje, Chicagoj.

SLA sekretorė Genovaitė Meilūnienė sveikina svečius ir SLA narius dalyvavusius Nepriklausomybės minėjime SLA centro patalpose New Yorke. J. Valaičio nuotr.

SLA išdininkė Euphrosine Mikuziūtė kalba Lietuvos nepriklausomybės minėjime SLA centre, New Yorke, kovo 1 d. J. Valaičio nuotr.

Cheryl Skabeikaitė, 15 metų amžiaus Amerikos lietuvaitė, gyvenanti Frankford, New Jersey, gavo Skautų žymenį ir Prezidento citatą, už sugebėjimą išgelbėti kūdikį, kuris buvo uždusęs prarijęs mažą žaisliuką. Su savo mamyte moksleivė Cheryl Skabeikaitė laisvalaikį paaukoja pagelbėti Amerikos Raudonajam Kryžiui.

Victorian Society — Amerikos pargarsėjusios istorinės draugijos Philadelphia, Pa. biuletenyje tilpo straipsnis apie lietuvaitę, Kristiną Butvydaitę, kuri paskirta nauja draugijos direktore. Kristina Butvydaitė ilgesnį laiką dirbo Amerikos Vidaus Reikalų Ministerijoje Washingtono kaip istorinėms vietovėms išsaugoti specialistė. Ji yra igijusi magistro laipsnį Columbia universitete, New Yorke, istorinėms vietovėms išsaugoti.

Amerikiečių biznio žurnalo Cleveland 1981 sausio numeris (184 puslapiai) spalvingame viršely talpina 38 asmenų nuotraukas, kaip dabar įdomiausių žmonių Clevelando mieste. Jų tarpe šypsosi ir lietuvaitė — Ingrida Bublienė.

Dabartinę JAV LB Kultūros tarnybos pirmininkę Ingridą Bublienę pristato kaip anksčiau buvusią tyrinėjimą chemike, o dabar, nuo praėjusių metų, vadovaujančią karjerą pradėjusi nuosavoj "I. B. Consultants in Public Relations" firmoj.

Žurnalas mini, kad Ingrida greta intensyvaus darbo savo firmoj dar randa laiko padėti Vizituojančiųjų Slaugų draugijai, daug dirba Lietuvių Bendruomenėj ir augina 5 vaikus.

MIRĖ ELENA JURGELIENĖ

Penkeris metus sūrgusį kovodama prieš eigą, kovo 3 d. Washingtono mirė Elena Apolonija Cepinskytė-Jurgėlienė, gyvenusi Bethesda, Md.

Liko vyras Kostas Jurgėla, istorikas, VLIKO vicepirmininkas, buvęs Voice of America lietuvių skýriaus vedėjas, buvęs New Yorko Lietuvos konsulato sekretorius.

Liko duktė Elena ir sūnus Algis. Seimai reiškiamo gilią užuojautą.

LMK Federacijos moterys rengia Atvelykio popietę balandžio 26 Kultūros židiny. Vaisių metu išlaimėjimams leidžiami dailininkų Rimgailės Zotovienės ir Prano Lapės paveiksłai.

JoAnne Akalaitis

Čia augusio jaunimo jau yra tiek prasisiekusio įvairose Amerikos gyvenimo srityse, kad mūsų spaudai neįmanoma visų paminėti. Daugelis patenka ir amerikiečių spaudos dėmesiui. Pav., aną dieną New York Times paminėjo jaunų moterų amerikiečių, jau pasižymėjusių teatro srityje, kuriančių dramatiškus veikalus. Jų tarpe išskėlė ir JoAnne Akalaitis, kuri, aišku, yra lietuvių kilmės, bet apie ją neturime smulkesnių biografinių žinių. Galbūt kuris nors Vienybės skaitytojas galėtų mums pranešti.

Times rašo: "Kaip autorė, direktorė ir scenos įrengėja, JoAnne Akalaitis yra teatro tolimesnėje apirubėje bandymų sargyboje. Ji dirba artimai santykiuodama su tapytojais ir skulptoriais. Jos dramatinis veikalukas "Dressed Like an Egg" buvo apie artistės Colette stebėtiną jos gyvenimo ir veiklos apmąstymu. Kitas veikalukas "Southern Exposure" buvo kultūrinis kelionių į šaltąją Antarktiką pavaizdavimas. O dabar vaidinamas "Dead End Kids" yra, tartum, paskaita — vodevilis apie negeistinas branduolinės energijos išvystymo pasekas".

St. Petersburg lietuviai minėjo Nepriklausomybės šventę 3 dienas

Lietuvos Nepriklausomybės sukakties minėjimas St. Peterburgo lietuvių kolonijoj vyko tris dienas.

Vasario 14 d. 2 val. p. p. minėjimą lietuvių klube, pravedė A. Karnienė. Programoje buvo: vėliavų įnešimas, JAV ir Lietuvos himnai, kun. K. Butkaus invokacija, dviem jaunom lietuvaiteim asistuojant ats. maj. L. Virbickas uždegė amžinąją ugnį ir Rūta Mėlinytė perskaitė Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo aktą. Floridos gubernatoriaus proklamaciją Vasario 16-osios proga perskaitė A. Karnienė. Sveikinimus atsiuntė raštu Kongr. Bill Young ir estų atstovas dr. Kalniņš, St. Petersburg Beach burmistras Otto Halboth ir St. Petersburg miesto burmistrė Corinne Freeman. Ji perskaitė ir savo išleistą proklamaciją. Pagrindinę kalbą pasakė inž. M. Šilkaitis, kuris gvildeno įvairius mūsų gyvenimo klausimus, iškeldamas įdomių minčių. Vasario 16-osios proga paruoštą rezoliuciją perskaitė A. Karnienė. Rezoliucija vienbalsiai priimta ir ji pasiūsta Jungtinėms Tautoms ir JAV administracijos pareigūnams.

Po oficialiosios dalies, išnešus vėliavas, buvo pradėta meninė dalis. Jaunimo "Bangos" šokėjai, vadovaujami M. Jokubaitytės-Sandargienės pašoko 4 tautinius šokius ir klubo mišrus choras, diriguojamas muz. P. Armono, padainavo 4 dainas. Solo partiją atliko A. Karnavičius. Šokiams akordionu grojo B. Pakis, chorui akomponavo Mrs. M. Sullivan.

Minėjime dalyvavo apie 400 žmonių. Laisvinimo reikalams iš viso surinkta \$5,632.25: ALTui — \$2,110.08, LB — \$2,369.08 ir Tautos Fondui — \$1,153.09.

Pasibaigus minėjimui, visi buvo pavaišinti kavute ir pyragaičiais.

Vasario 15 d. 10 val. ryto Šv. Jono bažnyčioje (St. Petersburg Beach) iškilmingas mišias koncelebravo prel. J. Balkūnas, kun. J. Gasiūnas ir kun. Rimša. Pamokslą angliškai pasakė prel. J. Balkūnas, tema "Disidentinė bažnyčia Lietuvoje". Mišių auką ir gėles nešė 4 mažos lietuvaiteės ir uniformuoti šauliai. Mišių auką ir gėles nešė 4 mažos lietuvaiteės ir uniformuoti šauliai. Lietuvė buvo pasipuošusios tautiniais drabužiais. Muz. P. Armonui vadovaujant ir vargonam pritariant, buvo sugiedotos 3 lietuviškos giesmės ir Lietuvos himnas. TV pamaldas nufilmavo ir rodė 6 val. vakaro žiniose. Pamaldos, kaip ir kasmet, užprašytos Vikt. Jacobson.

Vasario 15 d. 1 v. p. p. atlaikė Šv. Vardo bažnyčioje klubo užprašytas mišias J. Gasiūnas ir kun. Rimša. Tikinčiųjų maldą šiom mišiom suredagavo dr. H. Lukoševičius ir K. Grigaitis. Lekciją ir maldas skaitė S. Vaškienė. Pamaldų metu giedojo klubo choras, vad. muz. P. Armono. Ačiū šaulių kuopos ir Lietuvos Vyčiai dalyvavo su savo vėliavomis.

Vasario 16 d. rytą prie Pinellas Park, Treasure Island, St. Peters-

burg Beach, S. Pasadena ir Gulfport miestų savivaldybių buvo iškeltos Lietuvos vėliavos, kur kalbas pasakė iškilmėse dalyvavę miestų burmistrai ir Lietuvos Vyčių atstovai. Taip pat buvo sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai.

St. Peterburgo laikraščiai, St. Petersburg Times ir Evening Independent, Vasario 16-osios proga, davė išsamias informacijas apie Lietuvą ir įdėjo nuotraukas lietuvių, pasipuošusių tautiniais rūbais.

o o o

Jaunimo tautinių šokių grupė "Banga" yra gerokai sustiprėjusi, savo eilėse turi 22 jaunuolius. Be to, dabar turi savo nuolatinį akordionistą — B. Pakį, kuris repeticijoms atvažiuoja iš Tampos. Grupė, be pasirodymų Vasario 16-osios minėjime ir tarptautiniame festivalyje, vasario 15 d. šoko St. Petersburg Pier, kur žiūrovų buvo šiltai sutikti. Grupei vadovauja M. Jokubaitytė-Sandargienė.

Muz. P. Armono diriguojamo Bay Area Chamber Strings orkestro kamerinės muzikos koncerto, įvykusio vasario 4 d. klubo salėje, klausėsi virš 100 asmenų. Programoje buvo atlikta įvairių kompozitorių muzikiniai kuriniai, jų tarpe ir Balio Dvariono pjesė styginiam orkestrui "Apsnigtas miškas".

Visi orkestro dalyviai buvo pavaišinti klubo choro dainininkų paruoštais užkandžiais.

JAV LB Švietimo Taryba St. Peterburgo lituanistinės mokyklos paramai paskyrė \$300.00. Anksčiau St. Peterburgo apylinkė iš savo kasos jau buvo įteikusi \$100.00. Tuo būdu mūsų lituanistinė mokykla šiais metais yra susilaukusi iš LB \$400.00 paramos.

St. Peterburgo lituanistinė mokykla ruošia jaunimo šventę balandžio 11 d. (šeštadienį) 4 val. p. p. Lietuvių klubo patalpose, St. Peterburge. Programą atliks mokyklos mokiniai ir jaunimo tautinių šokių "Bangos" šokėjai. Tautinius šokius moko M. Jokubaitytė-Sandargienė. Šventės parengimu rūpinasi tėvų komiteto moterys. Bus bufetas: įvairūs valgiai, kava, tortai, pyragai ir kiti skanumynai. Loterijoje išmėginsime savo laimę. Bilietai: suaugusiems — \$2.50, jaunimui — \$1.00.

Nekalto Prasadėjimo seselių vienuolyno (Putnam, Conn.) namų statybai paremti susidaryta komisija Putnam seselės garsėja plačia lietuvių visuomenės veikla. Jos auklėja lietuvių jaunimą vasaros stovyklose, leidžia vaikų laikraštėlių Eglutę, spausdina knygas, rūpestingai globoja senelius. S. Salienės vadovaujama komisija sudaro: E. Kačinskienė, O. Kindurienė, O. Petrikenė, Z. Pupienė, S. Stanelienė ir S. Vaškienė. Komisijos narės pasiryžusios šiam reikalui rinkti aukas kovo mėnesį.

TAUTŲ FESTIVALIJE

Seštasis metinis St. Peterburgo tautų festivalis (Folk Fair), ruošiamas tarptautinės organizacijos SPIFFS, įvyko vasario 20-22 dienomis Bayfront Centre, St. Peterburge, dalyvaujant 38 tautybėms. Per tris dienas festivalį aplankė dešimtys tūkstančių žmonių. Čia galėjai paragauti įvairių tautų valgių, pasigrožėti tautodailės darbais, stebėti scenoje atliekamus įvairius tautinius šokius ir pasiklausyti įvairiomis kalbomis dainuojamų dainų.

Lietuviai čia dalyvavo su savo maisto ir tautodailės paviljonais bei tautiniais šokiais ir dainomis. Tautodailės paviljoną įrengė V. Augustinas, jo pagelbininkas — J. Purtilis. Maisto paviljonui vadovavo M. Juodienė. Muz. P. Armonas su klubo choru ir jaunimo tautinių šokių grupė "Banga", vadovaujama M. Jokubaitytės — Sandargienės, pasirodė vasario 21 d. 6 val. vakaro. Vasario 22 d. 3 val. 20 min. p. p. pasirodė tik "Bangos" šokėjai, pašokdami 5 šokius ir užbaigdami žaismingai atliktu populiariuoju "Malūnu". Šokiams akordionu grojo B. Pakis. Šokius ir dainas publikai apibūdino A. Karnienė, kuri taip pat buvo visų darbų koordinatore. Chorui akomponavo Mrs. M. Sullivan.

Lietuvių reprezentacija šiam festivalyje buvo gerai organizuota. Tautodailės paviljonas gražiai ir skoningai sutvarkytas, susilaukė daug lankytojų. Didžiausia atrakcija tai buvo šiaudinukai, kuriuos pagamino Z. Pupienė. Festivalio metu ji su pagelbininkėmis davė paaiškinimus ir demonstravo šiaudinukų gamybą.

Maisto paviljonas pasižymėjo ypatingu pasisekimu, nes visą laiką buvo apgultas išalkusių festivalio dalyvių. Šiek tiek statistikos: koldūnų buvo pagaminta 13,000, balandėlių 1,800, kugeliui sunaudota 520 svarų bulvių, be to iškepta kalnai žagarėlių, įvairiausių tortų ir kitokių skanumynų.

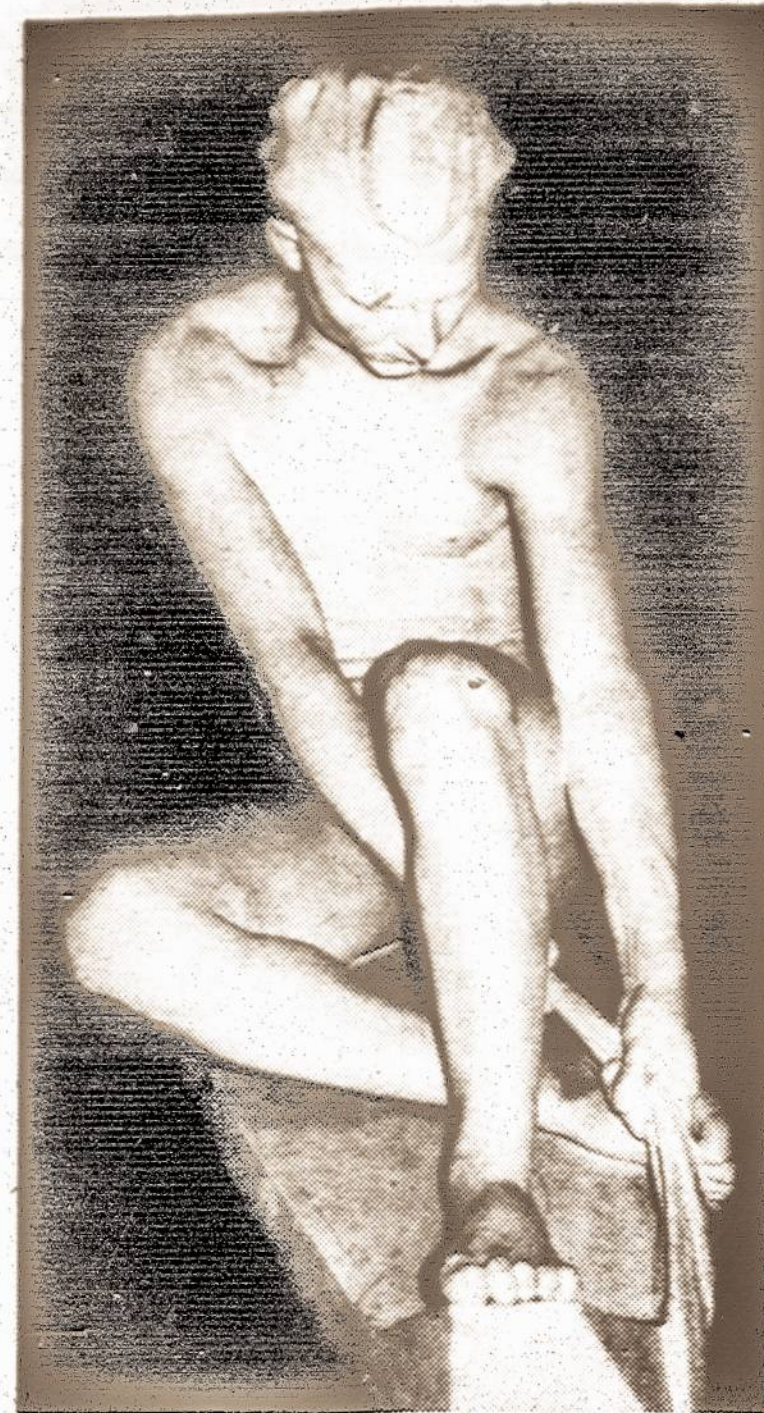
o o o

LŠST Romo Kalantos kuopos metinis susirinkimas, įvykęs sausio 15 d., išrinko 1981 metams valdybą: pirm. — Antanas Gudonis, vice pirm. — Pranas Kraujelis, sekr. — Adolfas Aidukas, išd. — Kostas Steponka. Kontrolės komisija: Emilija Grušienė, Stasė Štuikienė ir Stasė Steponkienė. Parengimų vadovė Irena Račinskienė, jos pagelbininkė Aniceta Miliauskienė ir vėliavų seniūnas Antanas Grabauskas.

Susirinkimui pasibaigus, buvo prisiminta Klaipėdos atvadavimo sukaktis. Trumpą paskaitą įdomiai paskaitė šaulys, buvęs Lietuvos kariuomenės majoras, Leonas Virbickas. Po minėjimo buvo pabendrauta prie kavutės.

o o o

LB St. Peterburgo apylinkės vaidintojai, LŠST Miami kuopos kviečiami, kovo 29 d. 2 val. p. p. Miami Lietuvių klube suvaidins 2-ąjį paveikslų komediją "Uošvė į namus, tylos nebebus".

Skulptoriaus Mato Menčinsko darbas "Zvejas", sukurtas tada, kai jis gyveno Argentinoje. Grįžęs Lietuvon, dailininkas mirė. Keletas jo darbų yra tautiname muziejuje Argentinoje.

Los Angeles, Cal.

Šv. Kazimiero lietuvių parapija 1981 m. mini 40 m. sukaktį. Metinėms rekolekcijoms balandžio 8-12. Vadovaus Tėv. Antanas Saulaitis, SJ.

Rekolekcijos baigiamos religiniu koncertu ir religinės poezijos skaitymais. Šiai daliai vadovaus poetas Bernardas Brazdžionis.

Tradicinė Lietuvių Diena įvyks birželio 20. Bus iškilmingos pamaldos, parodos, koncertas bei minėjimas. Tradicinis parapijos rudens balius vyks spalio 24.

Dr. Henrikas ir Adelė Mackevičiai iš Argentinos yra atvykę į Los Angeles ir svečiuojasi pas J. ir N. Mockus, Yucaipa, Cal. Dr. Mackevičius dirba Cordobos miesto ligoninėje, o Adelė profesoriauja meno mokykloje. Svečiai džiaugiasi maloniu Kalifornijos klimatu ir jos įžymybėmis.

Kompozitorius Bronius Budrūnas sausio 26 pergyveno stiprų širdies ataką, Northrich ligoninėje gavęs pagalbą, jau išimtas iš ypatingos priežiūros skyriaus, bet dar turės ilgiau gydytis.

o o o

TRAGIŠKAI ŽUVO JONAS P. PETRAS

Vasario 1 dieną, Anaheim, Cal. traukinio eismo nelaimėje žuvo Jonas P. Petras, 31 m. amžiaus jaunuolis. Dideliame nuliūdime liko našlys tėvas ir du broliai Dennis ir Leonardas. Vasario 6 d., po bažnytinių apeigų buvo palaidotas Valley Oaks kapinėse, šalia prieš 12 metų mirusios motinos kapą.

Visiems buvo gaila šios nelaiku nuskintos gyvybės. Jonas buvo karo veteranas, paraštininkas ir paskutiniu metu tarnavo Burbank miesto valdyboje.

Vienybė, 1981 m. kovo 13 d.

[Iš kalbos pasakytos Detroito Lietuvių Organizacijų Centro minėjime 1981 m. vasario 15 d.]

Kaip vaikui svarbus jo gimtadienis, taip tautai svarbi jos nepriklausomybės šventė. Nepriklausomybės šventė yra politinė šventė. Tautinė politika jungia visus tautai brangius tikslus: kultūrą, teisę išpažinti tikėjimą, tvarkyti ekonomiką, teisę gyventi tautų bendruomenėje lygaus partnerio teisėmis, valstybės nario — jos piliečio — teisę į savigarbą ir kitų žmonių pagarbą.

Tautinė nepriklausomybė yra aukščiausias tautos atsieikimas. Todėl ši šventė yra pati svarbiausioji lietuvių tautos šventė, nežiūrint kur lietuviai begyventų — ar Lietuvoje, ar Rusijos ir Sibiro plotuose, ar savanoriškoje emigracijoje, skęsdami svetimųjų jūros savuose dvasiniuose salynuose.

Vasario 16-oji — simboliška šventė, turinti priminti mums ne patogaus savanaudiško gyvenimo malonumams, bet, kad tautos laisvė būtų sąlyga tautos gerbuviui pakelti. Šios laisvės ir džiaugsmo kaina niekad nebūvo dovanai — ji gali tik būti laimima tautos narių pasiaukojimu, darbu, nesavanaudiškų pastangų ir aukų keliu.

Šiandien net nežinome kas pasiaukojimas.

Šiandien visko pertekusiam moderniam žmogui sunku suvokti, kas nesavanaudiškumas, kas pasiaukojimas darbui todėl, kad tikėjimas savo tautos geresne ateitimi žmogų verčia jį dirbti, užmirštant save ir iš nieko nereikalaujant net pripažinimo, nei padėkos, bet visą savo laiką ir turtą — aukojant įvykdyti geresnį savosios tautos ateities tikėjimą.

Lietuvos valstybės istorija, dainuote dainuoja kaip tik apie žinomus ir užmirštus herojus, kurie dėl kitų laisvės arba vien iš pagiežos savo priešams, nedvejodami mokėjo atiduoti paskutinę savo auką — gyvybę.

Lietuva, penkis šimtus penkiasdešimt metų nuo Mindaugo laikų buvusi laisva, nepasiekė savo didybės be genialių vadų, be aukšto lygio politikų, ir be aukų.

Tai buvo ilgas laikotarpis bet kokios valstybės gyvenimui. Kaina, sumokėta už šio laikotarpio skalsą, buvo iškeista į prabangą, asmenišką naudą ir bajorų savimeilę. Pasėkoje — neliko nei skalsos, nei savimeilės, nes svetimieji visa tai pasiėmė sau.

Nors ir neilga nepriklausomybė — tautą sustiprina

Modernių laikų vasario 16-oji žymi stebuklingą lietuvių tautos savybę. Juk po šimto dvidešimt trijų metų slaviskosios priespaudos ir išnaudojimo — iš nieko — iš suvargusio Lietuvos kaimo — rado reikalą pakilti suskambėdama tautinio atgimimo varpu! Tai buvo utopinė mintis, radusi atgarsį romantiškojo tautinio renesanso laikais, kuomet daugelis kitataučių mokslininkų buvo bepradeda rūpintis parašyti kaip veik mirusios tautos folklorą . . .

Vienybė, 1981 m. kovo 13 d.

Atgimti tautai padėjo spauda

Tie keli tautos atgaivintojai pradėjo pirmiausia nuo kalendorių — ūkiškųjų, dar dešimtmečius prieš spaudos draudimui išgalint. Dar vėliau, kai rusai dėl rašto ir druko pradėjo žmones persekioti, siūsti į kalėjimus, iš Lietuvos varyti į tolimąsias Rusijos vietas, gimė laikraščiai — Aušra, Varpas, Apžvalga Žemaičių ir Lietuvos ir kiti.

Ko daugiau rusai stengėsi lietuvius sustabdyti, tuo daugiau atsiradavo tokių, kurie nepasidavė!

Nepriklausomybės siekią patriotai pradėjo būriais rinktis į suvažiavimus, — pirmiausiai į varpininkų, paskui į seimus, konferencijas, ne tik Lietuvoje, bet ir Rusijoje, Švedijoje, netgi Amerikoje. Ir šie suvažiavimai pagimdė mintį, kad Lietuvai būsią geriau esančiai visiškai laisvai. Taip, prieš 63-ejus metus 214 lietuvių patriotų susirinko Vilniuje, ir nutarė 20-čiai žmonių pavesti kovą už Lietuvos nepriklausomybę! Tai buvo nepaprastai drąsus žygis!

Vasario 16-oji neįvyko tik per dieną tik todėl, kad 20 Lietuvos Tarybos narių pasirašė raštą. Ji įvyko todėl, kad lietuvių tauta ir valstybė sulaukė daug aukų iš tų, kurie šiam tikslui tautą ruošė ir kurių paskatinimu kovojančių gretos per penkis metus už Vilnių ir Suvalkus, už Klaipėdą ir Šventąją ėjo į nežinią, žinodami tik tiek, kad jie kariauja už lietuviškąją šnektą ir laisvę ir tikėti — be žemskio ir žandaro grėsmės.

Įvertinkime idealistų lietuvių vienytojų darbus

Dvidešimt trys nepriklausomybės metai nebuvo ilgi, bet jie parodė ką tauta, nesavanaudiškų kovotojų už jos teises įtakoje, gali pasiekti tarnaudama sau! Nebuvo tautoje dingęs nė heroizmas.

Atmename bolševikų įkalintus, atmename net mūsų pačių vyriausybės išduotus Skučą ir Povilaitį, atmename dešimtis tūkstančių tremiamų, nukankintų, užmuštų. Taip pat atmename 1941 metų sukilimo herojus, nacių Stuthofio kalinius ir veik dešimtmetį trukusio priešbolševikinio partizanų karo dvidešimtį tūkstančių karžygių.

Šios ir paskutiniųjų dešimtmečių aukos pagimdė kraštotyrininkus, Kalantas ir Stonius, o šios pagimdė ir parodė kelią šių dienų pagrindininkams — slaptos raštijos leidėjams, memorandumų įteikėjams, prieš neteisėtumą, prieš tautos ir žmonių teisių pažeidimus protestuotojams.

Ši Lietuva yra kita, negu mes matome, pasinaudoję tik penkių dienų kelionės leidimu. Ji yra kita, negu mes patiriame iš leidimą gavusiųjų atostogautojų ar moksloose pasitobulinti atsiųstų ištikimų raudonųjų bajorų. Ji yra kita, negu mes skaitome aprašymuose Gimtame Krašte, ar girdime iš dėkingų dailininkų, kurių parodas teikėsi surengti Lietuvoje. Tai yra Lietuva, kuri dar moka išauginti herojus, kurie, nelyg tautinio atgimimo pranašai, neboja stoti nelygion kovon, todėl, kad ji tiki savo tautos nedarumu ir savo aukos prasmingumu.

Kiek aukojamės lietuvybei laisvajame pasaulyje?

Negaliu, tačiau, su tuo pačiu ištikinimu kalbėti apie lietuvių tautą svetur. Mes laisvi. Mažai man teko sutikti čionai pasišventėlių, o apie Skuodžio, Terlecko, Sasnausko, a. a. kun. Garucko tipo herojus neteko net ir girdėti nei Jungtinėse Amerikos Valstijose, nei Kanadoje, nei Australijoje . . . Nejaugi čia, kur mes visi dešimteriopai geriau gyvename, rūpestis savimi didėja ta pačia proporcija, kaip gyvenimo lygis?

Svetur gyvenantys lietuviai, neabejojamai, mato savo aplinką ir neatsisako pastangų kovai už savo šeimos ir savo vaikų lietuviškumą.

Ši kova nėra taip pat lygi, nes aplinka slegia visu savo svoriu ne aštuonias, bet visas aštuoniolika valandų septynias dienas savaitėje. Dar blogiau, ši aplinka nepersekiuoja, negrasina bausmėmis, bet vilioja. O lietuviškosios pastangos yra ne tik nepatogios, išlaidžios, dažnai net įtemptos. Reikia būti nepaprastai tvirto pasiryžimo, kad lietuvis išeisvis šiame gyvenime nepalūžtų ar savo lietuviško darbo prasmingumu nesuabejotų. Negano to, dešimtmečio ar dviejų bėgvyje Lietuvos ir savųjų giminių išsiskyrimas, kaip vėžys savo vilionėmis išiskverbė mažindamas mūsų ryžtą dirbti laisvai ir demokratiškai, bet jokiū būdu ne komunistinei Lietuvai. Tai jau yra dvi kliūtys.

Emigracijos eigos

Emigracija pasižymi taip pat ir kitomis ligomis. Viena jų yra dvasinis nuosmūkis, sumenkėjimas ir suabejojimas idealais, kurie anksčiau švietė. Žiūrėdami į šiuos savo aplinkos reiškinius mes bodimės, traukiamės nuo savo visuomeniškojo gyvenimo, nes iki gyvo kaulo atsibodo kivirčiai, mažų žmonių mažos ambicijos ir nuolatinės varžybos ne dėl darbo, bet dėl teisės jį kontroliuoti. Šie reiškiniai darbo neatlieka, bet nuo bendrų pastangų tik daugelį atstumia. O tikrumoje, kiekvienam norinčiam dirbti, darbų, pakaktų nebandant skverbtis ten, kur pastangos jau yra vykdomos. Lietuvių ir Lietuvos reikalai todėl neturėtų būti daromi organizacinių varžybų objektu, asmenišką diskreditavimo ir demagogijos lauku. Dieve, tokių pastangų mes pakankamai sulaukiame iš komunistų, mums nereikia savųjų pagalbų.

Vasario 16-oji mus sustiprina

Šioje mus griaužiančio vėžio aplinkoje mes vistik matome žmones, kurie ne tik rankų nenuleido, bet kurie savo tikslų, savo idealų neiškeitė į madą, į bendrininkų spaudimą.

Mūsų tarpe yra žmonių, kurie liko ištikimi Lietuvai ir tautai, kurie liko moralūs ir etiški savo elgesyje kitiems, kurie nepasimetė savo meilėje lietuviui ir Lietuvai, bet liko žmonėmis pilnoje humanistinėje prasmėje. Tie žmonės, kaip ir mūsų tautinio atgimimo pranašai, gal ir šiandien nėra gerai suprantami ir savo bendraamžių nėra įvertinami, nes jų darbas iš meilės ir tikėjimo lietuvių tautos nedarumu negali būti praktiškais

ir piniginiiais išskaičiavimais būti paaiškintas. Tai šiandieninės kovojančios Lietuvos laisvės kankinių prasme, nėra herojai, bet jie yra verti pagarbos ir pasekimo. Jų pavyzdžio skatinamas semiuos jėgų tikėdamas, kad yra prasminga gyventi ir dirbti Lietuvai ir lietuvių tautai, ir kviečiu visus prie šio darbo jungtis. Būkime niekam blogo negeidžiantys, bet gero Lietuvai ir savo tautai siekiančių PADORIŲ LIETUVIŲ DRAUGIJOS nariais!

Tebūnie todėl vasario 16-oji viso pasaulio lietuvių susimąstymo ir asmenišką tautiškos sąžinės atskaitos diena, nes atsakomybė už mūsų pačių pastangas padėti savo broliams ir seserims, atsakomybė pagal savo pajėgumą prisidėti prie kovos už Lietuvą ir lietuvių tautos teises yra mūsų pačių. Jeigu mes šiandien savo elgesio nemokėsime pasverti ir įvertinti, gal ateities kartos čia ar Lietuvoje, ras reikalą bent viena eilute paminėti, kad gyvenome patogiai, užmiršę savo atsakomybę tautai, bet tik ne savo tautos vardą . . .

Minėdami vasario 16-ąją mes didžiujamies, esą lietuviais ar lietuvių tėvų, lietuvių senelių vaikais. Iš tikro, Vasario 16-oji yra minėtina kiekvieną dieną: kai tėvas ir motina išgirsta vaiko išstartus pirmuosius lietuviškus žodžius, kai vaikas priima pirmąją Komuniją lietuviškai tardamas maldos žodžius, kai susirenka jaunimo būrelis santykiudamas todėl, kad yra lietuvių vaikai norėdami ką gero savo tautai atlikti — ir tad yra Vasario 16-oji!

Minėdami šią šventę mes su pagarba prisimename knygnešius, kurie slaptai iš Prūsų per sieną nešdavo uždraustas knygas; prisimename tūkstančius už tikėjimą ir darbą už tautos laisvę veikusių, kalintų, ištremtų; prisimename jaunuolius savanorius, kurie pagauti nepriklausomybės kovų nuotaikos, atsiveikindavo mamą, sesę, mylimą mergelę ir apsirengę kaimiškais drabužiais, traukė į savanorių kareivių eiles. Prisiminkime, kad jie ėjo pėsti, važiavo arklių traukiamais vežimais ar, tapę kareiviais, buvo vežami dundančiais ratais ar geležinkelio bėgiais. Jie važiavo norėdami, kariavo drąsiai prie Sirvintų ir Molėtų, prie Alytaus ir Švenčionių, prie Klaipėdos ir Vilniaus . . .

Ne visi jų grįžo. Grįžtantiesiems dundėjo traukinio ratai. Nuo traukinio smūgių sniego apklotą žemę virpėjo. Prekinio vagono grindyse gulėjo amžinai užmigę Lietuvos vaikai. Jų nesutiko paradai, nebuvo orkestrų, gėlių, o tik skausmo sukaustytos tėvų, motinų, brolių ir draugų širdys. Taip buvo laimėta Vasario 16-osios šventė kurią mes pasaulyje plačiai paminėjome.

Sausio 15 d. suėjo 150 metų nuo Jurgio Sauerveino, parašiusio "Lietuviais esame mes gimę" gimimo. Jis buvo gimęs Hannoverijoje, Vokietijoje. Buvo politikas, rašytojas, gerai išmokęs ir lietuvių kalbą. Stengėsi daug padėti Mažosios Lietuvos žmonėms.

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

R. ŽULPA IR A. BUZELYTĖ AMERIKOJE

Olimpinio aukso medalio laimėtojas Robertas Žulpa ir jaunoji Aiškutė Buzelytė apie mėnesį laiko praleido Amerikoje čia besitreniruodami ir dalyvaudami tarptautinėse plaukymo varžybose. Čia geriausiai pasirodė Žulpa, kuris savo specialybėje — 200 m. krūtine buvo neįveikiamas. Jis čia įveikė ir amerikiečius, kurie anksčiau plaukime pirmavo pasaulyje. Taip pat ir jaunutė Buzelytė įrodė, jog ji gražiai eina pasaulio rekordistės Linos Kačiūšytės pėdomis.

Prieš vienas tokias rungtynes Floridos universiteto baseine savo tautiečius iš Lietuvos pasveikinti atėjo būrelis Amerikos lietuvių, kurie sekė pasaulio garsenybių pasirodymus.

Iš čia jie sugrįžę turėjo eilę pasirodymų V. Europos įvairiose valstybėse. Barcelonoje R. Žulpa buvo pirmasis 100 ir 200 metrų krūtine varžybose, o A. Buzelytė iškovojo I vietą 100 m. krūtine.

ŽALGIRIS ĮVEIKĖ PRANCŪZUS

Europos šalių taurių nugalėtojų varžybose Kauno Žalgiris pas save įveikė Prancūzijos Moderne penktuką, gražiai atsirevanšuodamas už pralaimėjimą Prancūzijoje. Tačiau tas lietuviams nedaug ką padėjo, nes prieš tai po du kartus buvo pralaimėję jugoslavams ir italams.

Jeigu šiemet Žalgiris iškils bent į trečiąją vietą (kas jiems bus nelengva) Sov. Sąjungos pirmenybėse, tai jiems ir vėl bus galimybė kitais metais pavažinėti po užsienį.

Pasaulio Lietuvių Dienų metu 1983 m. vasara yra numatyta surengti ir didelio masto sporto žaidynes. ŠALFASS paprašė Chicago lietuvių sporto klubų pasisakyti dėl galimybių tokias žaidynes surengti. Jau įvyko du Chicago lietuvių sporto klubų atstovų ir sporto darbuotojų pasitarimai tokių žaidynių klausimu. Pasitarimuose dalyvavo: V. Adamkus, K. Ambutas, J. Baris, G. Bielskus, A. Dagys, Z. Degutis, R. Dirvonis, M. Donskytė, A. Kazakevičius, R. Korzonas, D. Korzonienė, A. Kučiliauskas, A. Liškūnas, E. Šulaitis,

Z. Žiupsnys. Šio studijinio komiteto vadovu yra Chicago LFK pirm. Gediminas Bielskus.

Yra ruošiamasi išleisti Išeivių lietuvių sporto istoriją, kurios vyr. redaktoriumi pakviestas K. Čerkečiūnas, o redaktoriumi — Pr. Mickevičius. Chicagoje buvo šios istorijos bendradarbių ir ŠALFASS atstovų pasitarimas. Jame dalyvavo: A. Tamulynas, J. Baris, Br. Keturakis, E. Vangianskas, Pr. Mickevičius, Pr. Berneckas, S. Krasauskas, V. Numgaudas, P. Petrutis, J. Gustainis, Ed. Šulaitis, Z. Žiupsnys, R. Dirvonis, A. Bielskus, V. Grybauskas, J. Juška.

Rašinius šiam leidiniui reikia siųsti iki šių metų vidurio Pr. Mickevičiaus adresu: 4831 S. 23rd Street, Milwaukee, WI. 53221.

Chicago Lituanicos futbolo komanda salės (Indoor Soccer) pirmenybėse tik aštuntose rungtynėse patyrė pirmąjį pralaimėjimą. Vasario 22 d. įvykusiose rungtynėse ji turėjo nusileisti taip pat be pralaimėjimo žengusiam lenkų Lightning vienietui. Tačiau lietuvių komandai yra vilčių pirmenybes baigti antroje ar trečioje vietoje. Pirmenybės vyksta sekmadienių popietėmis Chicago Armory patalpose, 253 E. Chicago Avenue.

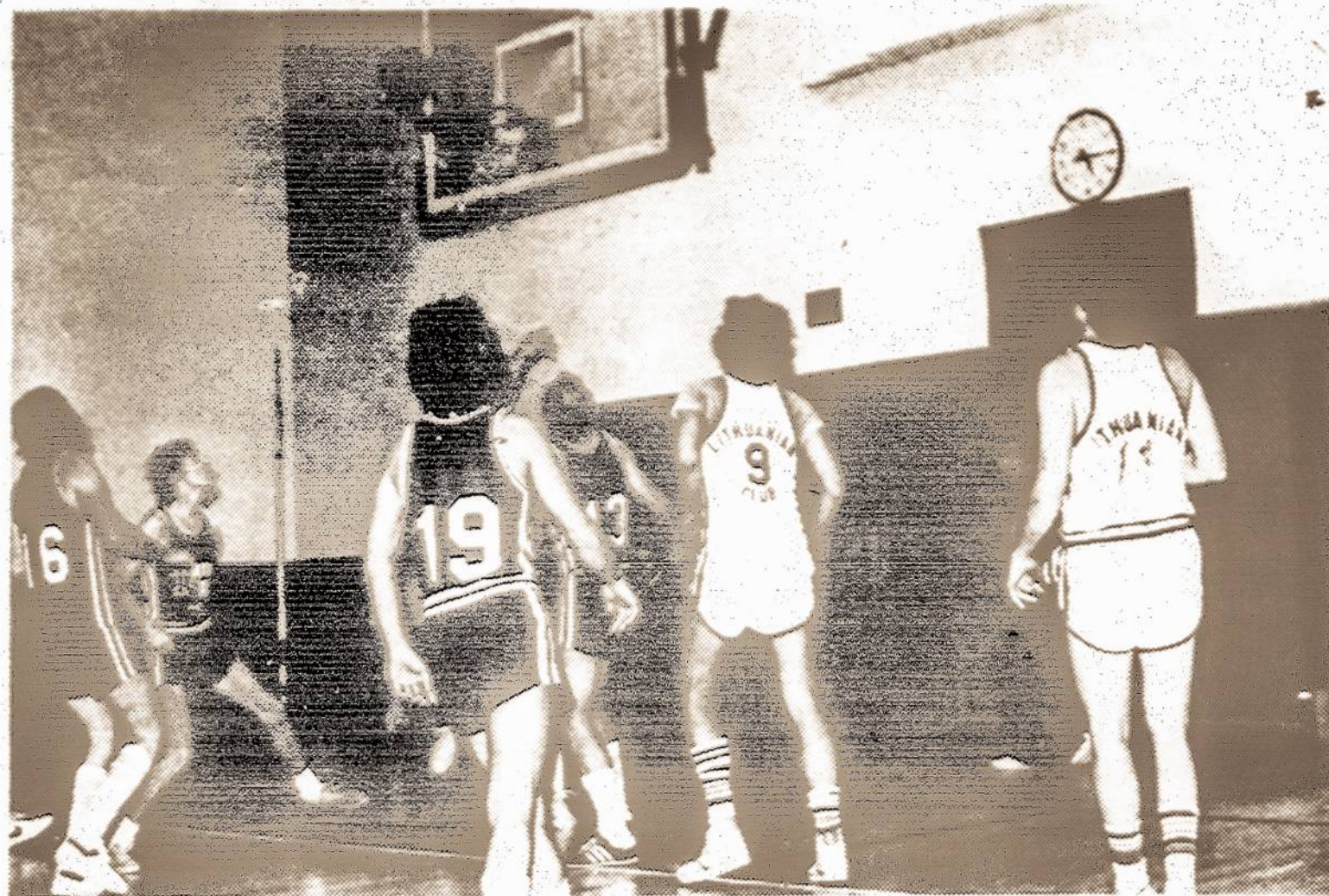
TRUMPAI

Jonas Silevičius iš Kauno Europos geriausiųjų 1980 m. boksininkų sąrašo sunkiasvorių grupėje įrašytas dešimtuoju. Jis TSRS pirmenybėse yra laimėjęs trečią vietą.

Kauno Granito vyrų rankinio komanda TSRS pirmenybėse eina pirmoje vietoje. Po lietuvių žygiuoja Maskvos CASK ir Minsko ASK rankininkai.

Š. Amerikos liet. sporto žaidynių I-jo rato (salės sporto šakų) pirmenybės įvyks gegužės 16-17 dienomis Baltimorėje. Šioje vietovėje panašaus masto varžybos yra rengiamos pirmą kartą.

Toronto Aušros vyrai krepšinininkai vasario 15 d. Prisikėlimo parapsalėje įveikė latvių Vanagas penktuką 122-87.

Clevelando "žaibo" krepšinio komanda draugiškose rungtynėse su ukrainais, laimėjusi 82-28. Vlodo Bacevičiaus nuotr.

KASOS NAUJIENOS

Peršokęs pirmąjį milijoną dolerių, **KASOS** kooperatyvas praneša taupytojam didelį pasikeitimą: nuo vasario mėn. pirmosios dienos Kasoje kiekviena eilinė taupomoji sąskaita **duoda dividendus nuo pirmosios įnešimo dienos**. Tai yra taip vadinamas "from day of deposit to day of withdrawal" palūkanų apskaičiavimas. Bankai taip pat duoda šią proviziją, bet bankų dividendai mažesni, negu Kasos. Bankai duoda tik iki 5.5%, o Kasos Kredito Unija duoda net 7% dividendų, kurie galutiniam susumavime yra dar aukštesni. Visiem būtina žinoti: nuo dabar Kasoje eilinių sąskaitų taupytojai nepraranda nė vieno procento palūkanų, nežiūrint kada jie pinigų padeda ar išima.

KASOJE dabar jau galima skolintis iki \$10,000 su užstatu (collateral) ir iki \$2,000 be užstato. Laikantis dabartinių standartų, už paskolas imama 18% palūkanų. Išmokant skolą per vienerius metus, palūkanos tik 15%. Skola naujam automobiliui pirkti taip pat tik 15%. Skolintis gali tik Kasos

nariai-taupytojai.

Kasa turi trijų rūšių taupymo indėlius: eilinę sąskaitą su 7% dividendais, Share Certificates (\$500 blokais) nuo trijų iki keliolikos mėnesių termino, su 12% dividendų ir Money Market Certificates, kurie duoda tokį pat procentą, kaip Certificates of Deposit bankuose. Money Market Certificates perkami \$10,000 sumoje, mažiausia šešių mėnesių terminui. Kiekviena taupomoji sąskaita valdžios įstaigų apdrausta iki \$100,000.

Į Kasos kooperatyvą galima įstoti padėjus nemažiau, kaip \$5.00 indėlių ir sumokėjus vienkartinį \$3.00 nario mokesį, kuris galioja visam gyvenimui. Kasos nariai gali pasirinkti jiems patogiausią taupymo sąskaitą, Kasos įstaigoje išsikeisti pensijų arba algų čekius, lengvomis sąlygomis skolintis pinigus ir gauti patarimus visais finansiniais reikalais.

Kasos adresas: 86-01 114 St., Richmond Hill, N. Y. 11418. Telefonas [212]441-6799.

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

KASA

— LIETUVIŲ KREDITO UNIJA LIETUVIAMS —

86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418
Tel. (212) 441-6799

Geriausios sąlygos taupyti ir skolintis lietuviškoj įstaigoj, kur kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios įstaigų apdrausta iki 100,000 dolerių.

BANKAI UŽ PAPRASTAS SANTAUPAS DUODA TIK 5.5%, O KASA DUODA 7% PALŪKANŲ

Share Certificates Kasoje neša 12.5% efektyvias metines palūkanas. Investuoti galima 500 dolerių vienetais trim, šešiem mėnesiam, arba ilgesniam laikui.

Money Market Certificates duoda tokius pat aukštus nuošimčius, kaip ir bankai už Certificates of Deposit. Galima investuoti 10,000 dol. nemažiau, kaip 6 mėnesiam.

Paskolos Kasoje gaunamos už mažesnius procentus ir lengvesnėm sąlygom, kaip bankuose.

Kasos taupymo ir skolinimo įstaiga jūsų patogumui veikia šešias dienas savaitėj ir kiekvienos darbo dienos vakarą.

Atsilankykite Kasoje, arba paskambinkite dėl informacijų kaip iš banko pervesti jūsų santaupas į Kasos kooperatyvą. Patarnavimas lietuvių ir anglų kalbomis.

SILVER BELL BAKING CO.

A. Radziūnas, savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona, pyragai vedybiniam ir kitokiems pokyliams.

Tel. 779-5156

13-04 JUNCTION BLVD., CORONA, QUEENS, N. Y. 11368

Latvijas dailininku paroda New Yorke

Rytų-Vakarų kultūrinio bendravimo dingstimi sausio 23-25 d. Estu namuose, 243 E. 34 St., N. Y. City įvyko dabartinės Latvijos 26 dailininkų tapybos ir audinių (gobelenų) paroda: gamtos ir urbanistiniai vaizdai, figūrinės kompozicijos, natūrmortai. Jie pasitiko smalsų žiūrovą.

Dailės parodoje ieškoma, kas jai būdinga, kuo ji gyva. Paroda, kaip visuma, buvo ekletiška — įvairių stilių mišinys. Vargu ji kitokia galėtų ir bebūti — 26 dailininkų darbai.

Parodoje suvokiami įvairūs stiliai, tiksliau pasakius — jau seniai sukurtų stilių nedrasūs bandomai. Jie vos bejuntami, jų pėdsakai beveik nežlauso polėkio, be gyvos individualios ekspresijos, kokią matome tų stilių kūrėjų, meistrų kūriniuose Vakarų Europoje, Amerikoje ar kur kitur, kur menininkų kūryba nėra biurokratų reguliuojama.

Parodos atidaryme kalbėjo Leopoldas Sipolins, Ottawa meno kolekcijos direktorius. Jis pasakė, kaip ši paroda buvo organizuota, būtent Rytų-vakarų kultūrinių mainų susitarimu. Kanados ir JAV latvių dailininkų bei dailės mėgėjų sudaryta komisija, nuvykusi į Latviją, po ilgų derybų su Kultūrinių mainų komitetu Rygoje sutarė paveikslus planuojamai parodai parinkti. Paveikslų atrankai buvo priimta vien tik estetinis kriterijus: paveikslai — su sovietinės propagandos nors ir mažiausia tendencija — atmesti.

Parodos audiniai-gobelenai ryškėjo gilesniu individualiu polėkiu negu tapybos darbai. Kai kurie jų buvo trijų matavimų. Visi jie tinka vidaus dekoracijai.

Sekantį pavasarį Kanados ir JAV rytinės dalies latvių dailininkų paroda turėtų įvykti Rygoje.

Parodai bendras būdingas bruožas yra daugiau ar mažiau — ryški pastanga nenukrypti nuo realistinės sampratos, nuo siužeto realistinio vaizdavimo. Realistinis stilius sovietinėj sistemoj privalomas, dailininkams ir visiems kitiems menininkams partijos sekretorių padiktotas. Tad parodoje jautėsi žlugdomo individo alsavimas.

Ir kaip bebūtų keista, ir Rygos kultūrinių mainų komitetui nelaukta — sovietinės Latvijos dailininkų paroda, vežiojama po visą Amerikos kontinentą, virto antisovietine propaganda — kaip prievartaujamo žmogaus gyvas vaizdus liudininkas.

J. Kiznis

APIPLĖŠĖ DR. PĖTRĄ VILEIŠĮ

Vasario 13 Waterbury, Conn. keturi portorikiečiai banditai užpuolė dr. Petrą Vileišį, jį primušė ir peiliu sužeidė kaklą. Primušė ir kitą žmogų, pribėgusį gelbėti. Banditai pabėgo. Vileišiui ligoninėje susiūtos žaizdos.

Bridges žurnalas, kuris JAV Lietuvių Bendruomenės yra leidžiamas anglų kalba, kad ir lietuviškai nemokantieji neatitrūktų nuo mūsų kamieno, kurį laiką neišėjo. JAV LB Krašto Valdyba nutarė vėl jį leisti reguliariai 10 kartų per metus, pradėdant šių metų vasario mėnesiu. JAV LB Krašto Valdybos vicepirmininkas organizaciniams reikalams Jonas Urbonas apsiėmė palaikyti glaudžius ryšius su redakcija, administracija, spaustuve ir platintojais.

Kovo 5 d. Vienybės namas ir sodyba vėl skendo sniego pūguose, nors pavasris jau čia pat.
J. Valaičio nuotr.

Vytautas Beleckas ir sūnus Jonas, sav. Winter Garden svetainės, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogomis. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDymo CENTRAS

DR. DONATAS ALEKSANDRAVIČIUS, VEDĖJAS

Metro Dental Service, P. C.

116-06 MYRTLE AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: [212] 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos
ir visais reikalais kreipkitės į

John Orman Agency

REAL ESTATE & INSURANCE

PILDOMI MIESTO, VALSTYBĖS IR FEDERALINĖS
VALDŽIOS MOKESČIŲ PAREIŠKIMAI.

Geriausias patarnavimas

110-04 JAMAICA AVE., RICHMOND HILL, N. Y. 11418
Telefonas: Virginia 6-1800

ĮVAIRIOMS PRŪGOMS GĖLIŲ GAUSITE

ALICE'S FLOWER SHOP

107-04 JAMAICA AVENUE, RICHMOND HILL, N. Y. 11418
Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius
atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454. Vakare 835-4149

CIA RASITE NUOSIRDŲ LIETUVISKĄ PATARNAVIMĄ.

J. MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MODERNI, VĖSINAMA KOPLYČIA

A. J. BALTON-BALTRŪNAS
LICENSED MANAGER AND NOTARY PUBLIC

660 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y. 11211
Tel. STagg 2-5043

Juozas Kavaliauskas

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Licensed Pennsylvania and New Jersey

1601 S. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas DEwey 4-5136

VIENYBĖ

LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIJO 40 M. SUKAKTIS

Lietuvos Atsiminimų radijo 40 metų gyvavimo sukakčiai ir dvi-tūkstantinei radijo transliacijai at-žymėti, 1981 m. pavasarį ... **gegužės [May] 16 d., šešt., 7 v. v.,** Kultūros židinio salėje, Brooklyn, N. Y., vokalinis vienetas "Vaiva", sudarytas iš studentiško jaunimo Chicagoje, kuriam vadovauja muz. Faustas Strolia, atliks įdomią pro-gramą, sudarytą iš ištraukų iš populiarių muzikinių veikalų — operėčių. Po koncerto bus šaunus balius, grojant M. Matulionio liet. orkestrui.

Sekančią dieną, **gegužės 17 d., sekmadienį, 12 val. p. p., šv. Trejybės liet. parapijos** bažnyčioje, Newark, N. J., bus atlaikytos iškilmingos koncelebracinės mišios už gyvus ir mirusius radijo gerada-rius. Po mišių, 1 val. p. p., gražioje parapijos salėje, bus iškilmingi pietūs-banketas, su įdomia menine programa, kurią taip pat atliks "Vaiva".

Lietuvos atsiminimų direktorius, prof. dr. Jokūbas Stukas, iš anksto kviečia visus klausytojus ir bičiulius šiuose renginiuose dalyvauti.

Bostono lietuviai vaidintojai atvyks į New Yorką ir čia suvaidins Antano Gustaičio "Sėkminių vainiką" gegužės 2 d. Kultūros židinyje. Šį vakarą ruošia Laisvės žiburio radijo programa.

Izidoriaus Vasyliūno koncertas įvyks kovo 14 d. 5 v. p. Kultūros židiny.

Lietuvių Informacijos Centras Brooklyne išleido pluoštą žinių ang-lų kalba apie žmogaus teisių pažeidimus okupuotoje Lietuvoje; areštų bangą, ir Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos 45-tąjį numerį, tik pasiekusį Vakarų.

Great Neck, L. I. Vasario 15-osios minėjimas įvyko Elks Club salėj vasario 14 d.

Programai vadovavo LB apylin-kės valdybos narys Jonas Vilgalys. Apreiškimo parapijos klebonas kun. Jonas Pakalniškis sukalbėjo invokaciją. P. Žvilnys perskaitė savo sukurtą ir progai pritaikytą maldą.

Tylos minute pagerbti mirę apy-linkės nariai: dailininkė Regina Ingelevičienė, gen. Stasys Punzevičius ir muzikas Mykolas Cibas.

Kalbą pasakė dr. Jonas Stiklo-rius iš Philadelphijos.

Lietuvos laisvinimui bei kultūri-nių reikalų rėmimui dalyviai suau-kojo \$500.

Meninę dalį atliko Irena Jankaus-kienė, padėklamuodama Putino bei Brazdžionio eilėraščių, ir Vytautas Daugirdas pagrojo muzikinę pyne.

Po meninės dalies buvo vaišės, kurių metu išlaidom padengti buvo pravesta loterija. Joje buvo leidžia-mos M. Jankausko ir V. Kalyčio paaukotos dovanos.

Vilniaus peisažų paroda atidaroma kovo 14 ir tęsis per kovo 15 Kultūros židinio didžiojo salėj. Išstatomi dail. N. Alperio 75 kūri-niai. Dailininkas gyveno Vilniuj ilgus metus.

Liet. Rašytojų dr-jos premijoms skirti komisija: Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, Paulius Jurkus, Nelė Mazalaitė, iš Brooklyno Sta-sys Santvaras iš Bostono ir Vytau-tas Volertas iš Philadelphijos.

N. Y. vyrų choras Perkūnas metinį koncertą rengia šeštadienį birželio 6, Kultūros židinyje Brooklyne.

Sol. Stasys Citvaras dainuoja bosu pagarsėjusiu ukrainų Dono ka-zokų chore, kuris pradėjo 54-ąjį sezoną.

Algirdas Landsbergis, remiamas PLB valdybos, buvo išvykęs į Europą. Ten aplankė keletą lietu-vių kolonijų ir kai kur paskaitė savo kūrybos. Vasario 23-27 d. jis dalyvavo PEN kongrese Copenha-goje, Danijoje. Šioje tarptautinėje organizacijoje Landsbergis yra eg-zilų skyriaus vicepirmininku. To-kias pat pareigas eina ten ir naujasis Nobelio literatūros laurea-tas, Kalifornijos universiteto profe-sorius Czeslaw Milosz.

PRIĖMĖ NAUJUS PARAPIJIEČIUS

Kovo 8 d. Apreiškimo parapija iškilmingai į savo tarpą priėmė apie šimtą naujų parapijiečių, kurie prieš tai priklausė užsidariusiai Angelų Karalienės parapijai.

Pradžioje visi dalyvavo pamaldo-se, kuriose Lietuvos vyčiai buvo su vėliavomis, nes šventė šv. Kazi-miera. Po pamaldų persikelta į parapijos salę, kur visus naujuosius parapijiečius pasveikino Apreiškimo parapijos klebonas kun. Jonas Pakalniškis. Sugiedota jiems ilgiau-sių metų, paskui pasivaišinta. Vai-šės surengė Eugenijos Kezienės vadovaujama Lietuvių Katalikų Moterų Sąjungos 29-oji kuopa. Pro-gramai vadovavo Alfonsas Samu-šis. Dramos aktorius Vitalis Žu-kauskas naujų parapijiečių var-du pasveikino.

SLA centre, po nepriklausomybės minėjimo įvyko bendros vaišės. Dalyvių tarpe (iš kairės): fotografas Ch. Binkins, radijo vedėjas Romas Kezys, inž. V. Meiliūnas, pianistė Aldona Kėpalaitė ir žurnalistas Povilas Jurkus.

SLA centre įvykusiame nepriklausomybės minėjime kalba Lietuvos Gen. konsulas New Yorke Anicetas Simutis. J. Valaičio nuotr.

NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS SLA CENTRE

Vasario paskutinėmis dienomis SLA Centro prezidentas, išdininkė ir sekretorė pasirašo ir Valstijų Apdraudų departamentams išsiun-tinėja SLA metinės veiklos rapor-tus. Ta proga, aptaria ir SLA aktualijas.

Per metų metus jau tapo tradici-ja, kad SLA veikėjai susikaupia patriotinėje dvasioje ir susirinkę SLA salėje papasakoja savo Vasa-rio 16-osios nuotaikas, ir vieni kitiems pakelia patriotinius jaus-mus. Toks Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimas ir šie-met įvyko kovo 1 d. nuo 2:30 popiet. Prieš tai nuo 1 val. buvo susirinkusi SLA 5-osios Apskrities valdyba, New York-New Jersey kuopų atstovai raportavo savo kuopų veiklą. Susirinkime dalyvavę SLA prezidentas P. P. Dargis, išdininkė E. Mikužiūtė ir sekretorė G. Meiliūnienė kuopų atstovus ir 5-osios Apskrities veikėjus pasvei-kino. Valdyba, kaip kasmet, iš pareigų atsistatydino ir susirinki-mui pasiūlė išs rinkti naują. Dele-gatai vienas po kito pasiūlė jau per keletą metų ėjusią pareigą 5-osios Apskrities Valdybą perrinkti, kas visais balsais buvo atlikta. Pirmi-ninkavo Jonas Valaitis, sekretoria-vo Liucija Česnienė.

Po trumpos pertraukos salės šeimininkė SLA sekretorė Genovaitė Meiliūnienė pakvietė SLA prezi-

dentą Povilą Dargį tarti patriotinės šventės proga keletą žodžių. P.

Dargio kalba ištiesai spausdinama šioje Vienybės laidoje. (Žiūr. 7 psl.).

Baigdamas kalbą prez. Dargis pakvietė Lietuvos Generalinį Kon-sulą New Yorke Anicetą Simutį, SLA narį, pasakyti pagrindinę kal-bą. Gen. Konsulas nušvietė, kaip Lietuvos nepriklausomybė gimė, kaip visa lietuvių tauta aukojosi, kiek nugalėjo kliūčių ir nedraugin-gų kaimynų, norėjusių Lietuvą pasidalinti pinkles, kas dalinai jiems pavyko — Vilniaus kraštą su sostine ir lietuvių tautos širdimi pasigrobė ir okupacijoj istorines Lietuvos vietoves laikė lenkai, mė-gindami lietuvius suvirškinti į len-kų valstybę, iš kitos pusės vokie-čiai, per šimtmečius valdę Prūsų lietuvius, neleido lietuviams jų pri-sijungti prie Lietuvos, kol dalį — bent Klaipėdos kraštą sustiprėję lietuviai prisijungė prie taip vadin-tos Didžiosios Lietuvos.

Nors neilgai Lietuva buvo nepri-klausoma, bet per tą laikotarpį išauklėjo daug patriotiškų lietuvių, Lietuvos valstybę apvalė nuo sveti-mybių, atsteigė lietuvių tautos giliai Tėvynės meilę, jaunimą išmoksli-no tiek, kad ir dabar Lietuvos žmonės gyvendami komunistinėje sistemo-je — parodo didelį patriotinį pasi-šventimą ir pasiaukojimą, kada nors, susidarius patogioms aplinky-bėms — Lietuvą vėl atstatyti nepriklausoma valstybe. Pasidžiau-gė, kad SLA organizacija savo lietuvišku patriotizmu — yra pilnai įsijungusi į mūsų visos tautos patriotinę veiklą ir talkina vėliau įsikūrusioms organizacijoms dirbti Lietuvos ir lietuvių tautos labui.

Neilgai užtrukusioms kalboms pasibaigus, buvo bendros vaišės, kurių metu, iš patriotinių temų pereita į SLA pavyzdingos šeimos, jos didinimą, SLA organizacijos stiprinimą, įsijungimą į SLA vykstančius vėjus — stengtis įrašyti į SLA kuodaugiausiai naujų narių, kad kitais metais šioje salėje turėtume dvigubai tiek veikėjų.

Dalyvavo 70 SLA veikėjų ir jiems pritariančių.

Vienybė, 1981 m. kovo 13 d.